

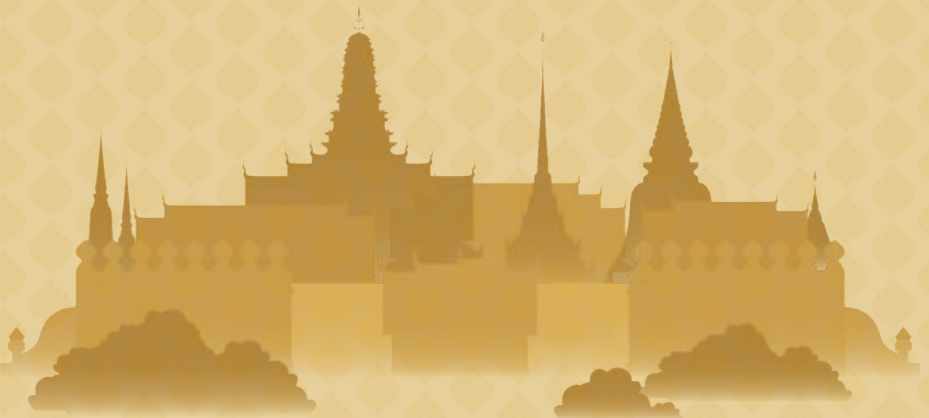
พระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๗

พระราชพิธี

พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๗

คำนำ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ สำนักพระราชวัง กรุงเทพมหานคร กรมศิลปากร กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมควบคุมโรค กรมพิธีการทูต กระทรวงกลาโหม กรมช่างโยธา กองทัพอากาศ สำนักกิจการพลเรือน กรมกิจการพลเรือนทหารบก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการไฟฟ้านครหลวง ในการร่วมกันดำเนินงานเพื่อให้พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอขอบพระคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒๕๖๗

❖ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๗

❖ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

• พระราชพิธีพืชมงคล	๑
• พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ	๕
• กำหนดการพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗	๗
• ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๗	๘
• เทพี่คู่หาบทอง ประจำปี ๒๕๖๗	๑๑
• เทพี่คู่หาบเงิน ประจำปี ๒๕๖๗	๑๓
• ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๗	๑๕
• คู่เคียงในกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๗	๑๕
• รั้วกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา	๑๗
• พระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗	๑๙
• คันไถ ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗	๒๔
• แผนผังบริเวณงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗	๒๗

❖ รายงานผลการดำเนินงานโครงการนาทดลอง
ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา
ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ประจำปี ๒๕๖๖ ๒๙

❖ รายนามผู้เข้ารับพระราชทานโล่รางวัล เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๗	๕๔
--	----

❖ ภาคผนวก

• ประมวลภาพพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖	๕๑
• การเสด็จทวยและคำพยากรณ์ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖	๕๙
• ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ	๖๐
• ความหมายการเสด็จทวยและคำพยากรณ์	๖๔
• เกร็ดความรู้ : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ	๖๖
• คำประกาศรัฐพิธีพืชมงคล	๗๔
• คาทาพืชมงคล	๗๘
• รายนามพระยาแรกนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน	๘๒
• สถิติน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือกที่นำเข้าไปในพระราชพิธี พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน	๘๔
• รายชื่อพระโคแรกนาขวัญและพระโคสำรอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน	๘๖
• คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗	๘๗

พระราชพิธี

พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๗

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

พระราชพิธีพืชมงคล

เป็นพระราชพิธีทางสงฆ์โดยจะประกอบพระราชพิธีในพระอุโบสถ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งปีนี้มีกำหนดการดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปยัง
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ
ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธรูปมหาณีนรัตนปฏิมากร และพระพุทธรูป
ที่สำคัญ พระราชาคณะถวายศีล จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระสุหร่ายถวายดอกไม้บูชาพระคันธารราษฎร์ ทรงอธิษฐานเพื่อความ
สมบูรณ์แห่งพืชผลของราชอาณาจักรไทยแล้ว พระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณ
หัวหน้าคณะพราหมณ์ อ่านประกาศพระราชพิธีพืชมงคล พระสงฆ์ ๑๑ รูป
เจริญพระพุทธรูป จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำสังข์
พระราชทานโบมะตูม ทรงเจิมพระราชทานอำมรงค์กับพระแสงปลัก สำหรับ
ตำแหน่งพระยาแรกนา ได้แก่ **นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์** แล้วทรงหลั่งน้ำสังข์ พระราชทานโบมะตูม ทรงเจิมแก่เทพี
ผู้ที่จะเข้าในการพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ขณะนั้น พระสงฆ์
เจริญชัยมงคลคาถา พนักงานประโคมฆ้องชัย เครื่องดุริยางค์ หลังจากนั้น
ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ออกจาก
พระอุโบสถเสด็จพระราชดำเนินกลับ

พระราชพิธี หมายถึง งานที่พระมหากษัตริย์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดไว้เป็นประจำตามราชประเพณี ซึ่งจะเสด็จพระราชดำเนิน
ไปทรงประกอบพระราชพิธีนั้น ๆ ด้วยพระองค์เอง หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศ์พระองค์หนึ่ง พระองค์ใด หรือ
แม่แต่องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ไปในการนั้นก็ได้ ก่อนหน้าวันงานพระราชพิธีนั้น สำนักพระราชวังจะออก “หมายกำหนดการ”
ซึ่งเป็นเอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอนของงานพระราชพิธี ตัวอย่างของพระราชพิธีประจำปี ได้แก่ พระราชพิธีพืชมงคล เป็นต้น

ประกาศพระราชพิธีพืชมงคล

ประกาศพระราชพิธีพืชมงคลนั้น เป็นคาถาภาษาบาลีพระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔ อ่านทำนองสรภัญญะ จบแล้วดำเนินความภาษาไทยเป็นคำร้อยแก้ว เนื้อความเป็นคำอธิษฐาน ๔ ข้อ ดังนี้

ข้อ ๑ เป็นคำนมัสการสรรเสริญพระคุณพระพุทธเจ้าว่าทรงดับทุกข์ได้ มีพระหฤทัยคงที่ทรงปลูกธรรมให้งอกงามจำรูญแก่บรรดาสาวกพุทธเวไนยสืบ ๆ มา แม้ว่าโลกจะเร่าร้อนด้วยเพลิงกิเลส พระสัทธรรมอันมีผลเป็นอมตะก็ย้งอกงามได้ด้วยเดชพระบารมีของพระองค์ บัดนี้ เราทั้งหลายบูชา พระพุทธเจ้าพระองค์นั้นกับพระธรรม และพระสงฆ์ แล้วจะปลูกพืช คือบุญในพระรัตนตรัย อันเป็นเนืองนาคูญอย่างดี พืชคือบุญนี้ เมล็ดผลเป็นญาณ ความรู้อันเป็นเครื่องถ่ายทอดทุกขในโลกสามารถส่งผลให้ได้ทั้งในปัจจุบัน และในกาลภายหน้าสืบ ๆ ไปตามกาลอันควรจะให้ผลเป็นอุการะนานาประการ ขอให้พืช คือบุญที่เราหว่านแล้ว จงให้ผลตามความปรารถนา อนึ่ง ขอให้ข้าวกล้าและบรรดาพืชผลที่หว่านที่เพาะปลูกลงในที่นั้น ๆ ทั่วราชอาณาจักร จงงอกงามจำรูญ ตามเวลาอย่าเสียหายโดยประการใด ๆ

ข้อ ๒ ยกพระคาถาที่พระพุทธเจ้าตรัสแสดงการทำนาของพระองค์แก่พรหมณ์ชวานาผู้หนึ่งว่า “ศรัทธา-ความเชื่อเป็นพืชพันธุ์ข้าวปลูกของเรา ตบะ-ความเพียรเผาบาปเป็นเมล็ดฝน ปัญญา-ความรู้เป็นแอกและไถ หิริ-ความละอายใจเป็นงอนไถ ใจเป็นเชือกชัก สติ-ความระลึกได้เป็นผาน และปฏิภาณจะระวังกายระวังวาจาและสำรวม ระวังในอาหารทำความซื่อสัตย์ให้เป็นท่อไขน้ำ มีโสรัจจะ-ความสงบเสงี่ยมเป็นที่ปลดไถ มีวิริยะ-ความเพียรเป็นแรงงาน ชักแอกไถเป็นพาหนะนำไปสู่ ที่อันเกษมจากเครื่องผูกพันที่ไปไม่กลับที่ไปแล้ว ไม่เศร้าโศก การไถของเราเช่นนี้มีผลเป็นอมตะ มิรู้ตาย บุคคลมาประกอบการไถ เช่นว่านี้แล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ สิ้นทุกประการ” ดังนี้ มากยิ่งขึ้นเป็นคำอธิษฐานว่า ที่พระพุทธเจ้าตรัสนี้เป็นความสัตย์จริง ด้วยอำนาจแห่งความสัตย์นี้ขอให้ข้าวกล้า และพืชผลที่หว่านที่เพาะปลูกจงงอกงามทั่วภูมิภาคอันเป็นราชอาณาจักร

ข้อ ๓ ยกพระคาถาอันเป็นภาษิตของพระเทมีย์โพธิสัตว์ ความว่า “บุคคลผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร โคย่อมจำรูปพุนเกิดแก่เขา พันธุ์พืชที่หวานในนาของเขา ย่อมงอกงามจำเรณู เขาย่อมได้รับบริโภคผลแห่งพืชพันธุ์ที่หวานแล้ว” และว่า “บุคคลผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร อันศัตรูหม่อมมิตรไม่อาจย่ำยีได้ดุจไม้ไทรมีรากและย่านอันงอกงาม พายุไม่อาจพัดพานให้ล้มไปได้ฉนั้น” มาตั้งเป็นสัตยาธิษฐานว่าด้วยอำนาจสัจวาจา นี้ ขอให้ข้าวกล้าและพืชผลที่หวานเพาะปลูกในภูมิณฑลทั่วราชอาณาจักรจงงอกงามไปพลูย

ข้อ ๔ อ่างพระราชหฤทัยของพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งทรงพระเมตตากรุณาแก่ประชาราษฎร ตั้งพระราชหฤทัยจะบำรุงให้อยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้าเป็นความสัตย์จริง ด้วยอำนาจความสัตย์นี้ขอให้ข้าวกล้า และพืชผลงอกงามบริบูรณ์ทั่วราชอาณาจักร

“พระคันธารราษฎร์”

ต่อจากนั้น เป็นการกล่าวถึงพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่า “พระคันธารราษฎร์” ที่มีพุทธานุภาพบันดาลให้ฝนตก อันเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญในพระราชพิธีนี้ แสดงตำนานโดยลำดับจนรัชกาลที่ ๑ ได้ทอดพระเนตร และได้โปรดให้หล่อขึ้นใหม่สำหรับตั้งในพระราชพิธี และต่อ่นั้นไปว่าด้วยการพระราชกุศลที่ทรงบำเพ็ญในพระราชพิธีนี้ ทรงพระราชอุทิศแก่เทพดาทั้งปวง แล้วอธิษฐานเพื่อให้ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ และฝนตกตามฤดูกาล พระคาถานี้พระสงฆ์จะสวดต่อท้ายการสวดมนต์ในพระราชพิธีพืชมงคล

โรงพิธีประดิษฐานเทวรูปสำคัญ

ส่วนพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) เป็นพิธีพราหมณ์นั้น จะได้ประกอบพิธีบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยได้ตั้งโรงพิธีประดิษฐาน เทวรูปสำคัญ อาทิ พระอิศวร พระพรหม พระนารายณ์ พระอุมาภควดี พระมหาวีเรนศวร พระลักษมี พระพลเทพ และ พระโคสุภราช ซึ่งในตอนค่ำ พระราชครูจะทำพิธีบวงสรวงเพื่อความสวัสดิแก่พืชผลด้วย

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

เป็นงานพระราชพิธีที่กระทำในตอนเช้าของรุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ที่มีแจ้งไว้ในกำหนดการ ดังนี้

วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ **นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนาพร้อมด้วยเทพี ขึ้นรถยนต์หลวงที่หน้าวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูสวัสดิโสภณ ถนนสนามไชยไปยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เมื่อเดินทางมาถึงจะได้ตั้งกระบวนแห่อีสริยยศแล้วเดินกระบวนแห่อีสริยยศไปส่งที่โรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนาจตุรปูเทียณถวายสักการะเทวรูปสำคัญ แล้วจะได้ตั้งสัตยาธิษฐานหยิบฝ้านุ่นแต่งกายไว้พร้อมเมื่อพระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบได้ฝ้านุ่นผืนใดให้ฟั่นผืนนั้นทับฝ้านุ่นเดิมอีกชั้นหนึ่ง นุ่นอย่างบ่าวขุนเตรียมออกแรกนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีเสด็จพระราชดำเนิน โดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐานไปยังพลับพลาที่ประทับบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในงานพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ **ฤกษ์พิธีไถหว่าน ระหว่างเวลา ๐๘.๐๙ - ๐๘.๓๙ น. นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนา จะได้ยাত্রาพร้อมเทพีออกจากโรงพิธีพราหมณ์ มีราชบัณฑิตและพราหมณ์ นำผ่านพลับพลาหน้าพระที่นั่ง พระยาแรกนาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายบังคมแล้วไปยังลานแรกนา เจ้าพนักงานจูงพระโคเทียมแอก พระยาแรกนาเจิมพระโคและคันไถ จับหางไถแล้วไถตะไปโดยทักษิณาวรรต ๓ รอบ ไถแปร ๓ รอบ พร้อมหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวพนักงานประโคนหม้องชัย เครื่องดुरิยางค์ แล้วไถกลับอีก ๓ รอบ เพื่อกลบเมล็ดพันธุ์ข้าวลงในดิน เสร็จแล้วพนักงานปลดพระโคออกจากแอก พระยาแรกนาและเทพีกลับไปยังโรงพิธีพราหมณ์ พราหมณ์เสีงทายของกิน ๗ สิ่ง

ตั้งเลี้ยงพระโค เมื่อพระโคกินของสิ่งใด โทรหลวงจะได้ถวายคำพยากรณ์
เสร็จแล้ว จะได้เบิกเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ตัวแทนสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ
ตัวแทนสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาต่าง ๆ
เข้ารับพระราชทานโล่เกียรตินาคณ หลังจากนั้นจะได้แห่พระยาแรกนาเป็น
กระบวนอิสริยยศออกจากโรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนากราบถวายบังคม
แล้วเข้ากระบวนไปขึ้นรถยนต์หลวงพร้อมด้วยเทพี ไปรอเข้าเฝ้าฯ พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ที่แปลงนาทดลอง
ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งออกจากพลับพลาพิธี ไปยังแปลงนา
ทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระยาแรกนาเข้ากราบถวายบังคม
จากนั้นพระยาแรกนาและเทพีนำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลอง
โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา เพื่อปลูกไว้ใช้ในพระราชพิธีฯ ในปีต่อไป

เมื่อพระยาแรกนาหว่านข้าวเสร็จแล้ว เข้าไปกราบถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เป็นอันเสร็จพระราชพิธี

กำหนดการ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

- ❖ พระยาแรกนาขึ้นรถยนต์หลวงออกจากพระบรมมหาราชวัง ไปยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง แล้วเดินนำกระบวนแห่อิสริยยศไปที่โรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบฝ้านุ่งแต่งกายไว้พร้อม
- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปยังพลับพลาที่ประทับ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ฤกษ์พิธีไถหว่าน ❖ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๙ - ๐๘.๓๙ น.

- ❖ ผู้เข้าเฝ้าฯ พร้อมกันที่มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เวลา ๐๗.๐๐ น.

การแต่งกาย

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ แต่งกายเครื่องแบบครึ่งยศ

วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว

ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๗

นายประยูร อินสกุล
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติ

สถานที่ทำงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขที่ ๓ ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

ประวัติส่วนตัว

นายประยูร อินสกุล เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๐๘ เป็นบุตรของ นายหยด อินสกุล และ นางกิ่ง อินสกุล สมรสกับ นางสาวสมลักษณ์ ตัญญาวัจรัตน์ มีบุตร ๒ คน คือ นายภาวนรินทร์ อินสกุล และ นางสาวนวพรรณ อินสกุล

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๒๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนอานวยเวทย์
- พ.ศ. ๒๕๒๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม
- พ.ศ. ๒๕๒๘ สถาบันการศึกษาทางสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๓๓ ศิลปศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)

ประวัติการฝึกอบรม

- พ.ศ. ๒๕๕๕ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตร “นักปกครองระดับสูง” รุ่นที่ ๕๙
สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๑ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตร “นักบริหารระดับสูง” หลักสูตรที่ ๒
(นบส.๒) รุ่นที่ ๑๐ สำนักงาน ก.พ.
- พ.ศ. ๒๕๖๒ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตระดับสูง” (นยปส.) รุ่นที่ ๑๐
สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๓ สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตร “การป้องกันราชอาณาจักร”
รุ่นที่ ๖๓ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. ๒๕๓๕ เริ่มรับราชการในตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ ๓
กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี
การสหกรณ์ที่ ๑๔ จังหวัดชัยนาท กรมส่งเสริมสหกรณ์

- พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำรงตำแหน่ง สหกรณ์จังหวัดชัยนาท กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ดำรงตำแหน่ง สหกรณ์จังหวัดสระบุรี กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๖ ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๗ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี การสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๒ ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- พ.ศ. ๒๕๖๖ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๖๓ มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๖๓ เหรียญจักรพรรดิมาลา (ร.จ.พ.)
- พ.ศ. ๒๕๕๗ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๔๗ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๔๕ ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๔๑ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)

เทพีคู่ทาบทอง ประจำปี ๒๕๖๗

นางสาวนิดดา เปี่ยมมอญ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖ เป็นบุตรของนายวิเชียร เปี่ยมมอญ (เสียชีวิต) และนางประทีน ตุ่มเงิน

วุฒิการศึกษาสูงสุด

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บ.ม.)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)

นางสาวภัทรปภา มินรินทร์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๒๘ เป็นบุตรของนายวัชรภา มินรินทร์ และนางคณิง มินรินทร์

วุฒิการศึกษาสูงสุด

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.)
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)

เทพีคู่ทาบเงิน ประจำปี ๒๕๖๗

นางสาวธิดา วงษ์กุลเลาะ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๓ เป็นบุตรของนายกิจจารักษ์ วงษ์กุลเลาะ และนางภารดี วงษ์กุลเลาะ

วุฒิการศึกษาสูงสุด

เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)

นางสาววารภรณ์ วิลัยมาตย์
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กรมวิชาการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ เป็นบุตรของนายเกรียงไกร วิลัยมาตย์ และนางประนอม วิลัยมาตย์

วุฒิการศึกษาสูงสุด

บัญชีบัณฑิต (บช.บ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินปฏิบัติงาน

กรมวิชาการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กรมวิชาการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)

ผู้เชิญเครื่องอิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๗

๑. นายปรามโทย์ ยาใจ	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
๒. นายสมชวน รัตนมังคลานนท์	อธิบดีกรมปศุสัตว์
๓. นายชูชาติ รักจิตร	อธิบดีกรมชลประทาน
๔. นายบัญชา สุขแก้ว	อธิบดีกรมประมง

คู่เคียงในกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๗

๑. นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒. นายพงศ์ไท ไทโยธิน	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
๓. นายชิษณุชา บุคดาบุญ	รองอธิบดีกรมการข้าว
๔. นายวีระศักดิ์ หอมสมบัติ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
กรมการข้าว
๕. นายอุกฤษฏ์ อินทาภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๖. นายวีระศักดิ์ บุญเชิญ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
๗. นายภฤช เอี่ยมฐานนท์	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๘. นายธนรัฐ โคจรานนท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงิน
และร้านค้า กรมส่งเสริมสหกรณ์
๙. นายมานิช ชลวงษ์ ผู้ตรวจราชการกรม กรมส่งเสริมสหกรณ์
๑๐. นายสุริยะ คำปวง ผู้ตรวจราชการกรม กรมส่งเสริมสหกรณ์
๑๑. นายณัฐพล แป้นนอก ผู้ตรวจราชการกรม กรมส่งเสริมสหกรณ์
๑๒. นายจรูญศักดิ์ เพชรศรี ผู้ตรวจราชการกรม กรมประมง
๑๓. นายประวิทย์ ขำรัมย์ ผู้ตรวจราชการกรม กรมประมง
๑๔. นายสุบรรณ จำปา ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและสอบบัญชี
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๑๕. นายณทธร กสิบุตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจประเมินระบบรับรองมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๑๖. ว่าที่ร้อยตรี ธีรนนท์ พิจารโชติ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
หม่อนไหม กรมหม่อนไหม

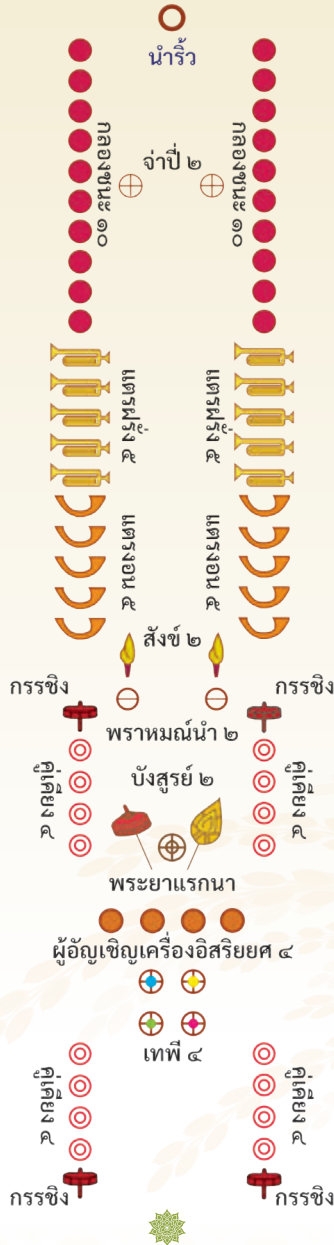
ริ้วกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา

มีลำดับดังนี้

นำริ้ว	๑	คน
จ่าปี	๒	คน
กลองชนะ	๒๐	คน
แตรฝรั่ง	๑๐	คน
แตรงอน	๑๐	คน
สังข์	๒	คน
พราหมณ์นำ	๒	คน
กรรชิง	๔	คน
บังสุรย์	๒	คน
คู่เคียง	๑๖	คน
พระยาแรกนา	๑	คน
ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ	๔	คน
เทพี	๔	คน
รวม	๗๘	คน

ริ้วกระบวน

พระโคแรกรนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

พระโคในทางศาสนาพราหมณ์ หมายถึง เทวดาผู้ทำหน้าที่เป็นพาหนะของพระอิศวร เปรียบได้กับการใช้แรงงานและความเข้มแข็ง และเป็นสัตว์เลี้ยงที่พระกฤษณะและพระพลเทพดูแล ซึ่งเปรียบได้กับความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นในการประกอบพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงได้กำหนดให้มีพระโคเพศผู้เข้าร่วมพิธีเสมอมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้มแข็งและความอุดมสมบูรณ์

ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โดยศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพราชบุรี สังกัดสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ ซึ่งจะดำเนินการคัดเลือกโคเพื่อเป็นพระโคตามหลักเกณฑ์ กล่าวคือ จะต้องเป็นโคที่มีลักษณะดี รูปร่างสมบูรณ์ มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เซนติเมตร ความยาวลำตัวไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอกไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เซนติเมตร โดยโคทั้งคู่จะต้องมีสีเดียวกัน ผิวสวย ขนเป็นมัน กิริยามารยาทเรียบร้อย ฝึกง่าย สอนง่าย ไม่ดุร้าย เขาลักษณะโค้งสวยงามเท่ากัน ตาแจ่มใส หูไม่มีตำหนิ หางยาวสวยงามดี มีขวัญหน้า ขวัญทัดดอกไม้ซ้ายขวา และขวัญหลังถูกต้อง มีขา และกีบข้อเท้าแข็งแรง มองดูด้านข้างลำตัวจะเป็นสี่เหลี่ยม

ในปี ๒๕๖๗ กรมปศุสัตว์ได้ทำการคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จำนวน ๒ คู่ คือ

พระโคแรกรนาขวัญ ๑ คู่ ได้แก่ พระโคพอ พระโคเพียง

พระโคสำรอง ๑ คู่ ได้แก่ พระโคเพิ่ม พระโคพูล

พระโคแรกนาขวัญ

พระโคพอ มีความสูง ๑๖๕ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๒๖ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๑๔ เซนติเมตร อายุ ๑๒ ปี

พระโคเพี้ย มีความสูง ๑๖๙ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๓๙ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๑๐ เซนติเมตร อายุ ๑๒ ปี

พระโคสำรอง

พระโคเพิ่ม มีความสูง ๑๖๒ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๓๖ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๐๑ เซนติเมตร อายุ ๑๔ ปี

พระโคพูล มีความสูง ๑๕๗ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๔๒ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอก ๒๐๕ เซนติเมตร อายุ ๑๔ ปี

พระโคแรกนาขวัญ และพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๗ เป็นโคพันธุ์ขาวลำพูน มีสีผิวขาวอมชมพู ขนสีขาวยาวสะอาด ทั้งลำตัวไม่มีจุดดำตำ หรือสีอื่นบนลำตัว เขามีสีขาว ลำตัวเป็นลำเทียน เขาทั้งสองข้างมีลักษณะโค้งสวยงาม ดวงตาแจ่มใส สีนํ้าตาลอ่อน ขนตาสีชมพู บริเวณจมูกขาว กีบสีขาว ขนหางเป็นพวงสีขาวยาว ลำตัวช่วงขาหลังและก้นมีความสมบูรณ์แข็งแรง เวลายืนและเดินสง่า

นายสมชาย คำทะมิต บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคพอ แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ใช้เป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

นายอาคม วัฒนากุล บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคเพียง แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ใช้เป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

นายทฤษฎี ชาวสวนเจริญ อดีตอธิบดีกรมปศุสัตว์ บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคเพิ่ม แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ใช้เป็นพระโคสำรอง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

นายวิจารณ์ ภูกพิบูลย์ มอบพระโคพูลให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ใช้เป็นพระโคสำรอง ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๗

ประวัติโคขาลำพูน

โคขาลำพูน เป็นโคพื้นเมืองสำหรับใช้งานดั้งเดิม ที่พบกันมากในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ และแพร่กระจายไปยังอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัด ลำปาง พะเยา และเชียงราย ที่อยู่ใกล้กับจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ มีลักษณะที่โดดเด่น คือ มีรูปร่างสูงใหญ่ สูงโปร่ง ลำตัวมีสีขาวยตลอด พูหางขาว หนังสีชมพูส้ม จมูกสีชมพูส้ม เนื้อเขาเนื้อกีบสีน้ำตาลส้ม จากลักษณะเด่นเป็นสง่าดังกล่าว จึงได้ถูกคัดเลือกให้เป็นพระโคในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งความเป็นมาของโคขาลำพูนนั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้อย่างจริงจัง และยังไม่ทราบแน่นอน ถึงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงว่าอยู่ที่ใด และมีมาแล้วตั้งแต่เมื่อใด แต่ที่เริ่มรู้จักกันนั้น มีความเป็นมาจากการที่ภาควิชาสัตวบาล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ริเริ่มเลี้ยง ผูกโคขาวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ แทนผูกโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ต่างประเทศ เพื่อหาทาง ศึกษา ชี้นำให้มีการอนุรักษ์และปรับปรุงพันธุ์

สำหรับโคขาลำพูน เป็นโคพื้นเมืองที่เกิดจากฝีมือและผลงานของชาวบ้าน ในจังหวัดลำพูน มีการพัฒนาสายพันธุ์มานานกว่า ๑๐๐ ปี เลี้ยงกันแพร่หลาย

ในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ แล้วแพร่กระจายไปยังจังหวัดลำปาง พะเยา เชียงราย เกิดขึ้นมาได้อย่างไรไม่มีหลักฐานแน่ชัด บางท่านเล่าว่า เกิดจากการ กลายพันธุ์ของโคพื้นเมืองในสมัยพระนางจามเทวี ผู้ครองนครหริภุญไชย พระองค์แรก เมื่อ ๑,๓๔๐ กว่าปีมาแล้ว และเป็นสัตว์คู่บารมีของชนชั้นปกครอง ในสมัยนั้นใช้ลากเกวียน แต่หริภุญไชยก็ล่มสลายตั้งแต่นั้นเมื่อพ่อขุนเม็งราย มหาราชยึดครอง อีกทั้งเป็นเมืองร้างสมัยพม่าครองเมือง ช่วงกรุงศรีอยุธยาแตก ครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ในตำราฝรั่งบางเล่มกล่าวว่า ต้นตระกูลของโคพื้นเมือง ในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ น่าจะเป็นโคยุโรปที่ไม่มีหนอก ซึ่งต่อมา ถูกผสมข้ามโดยโคอินเดียที่มีหนอก เพราะโคในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะ ของทั้งโคยุโรปและโคอินเดียรวมกัน คือ มีเหนียงคอสั้น หน้าผากแบน และหูเล็ก แบบโคยุโรป มีหนอกแบบโคอินเดีย โคขาวลำพูนมีลักษณะเฉพาะตัว คือ มีสีขาवलอดทั้งตัว ซึ่งแตกต่างจากโคสีขาวพันธุ์อื่น ๆ ที่ปาก จมูก ขอบตา กีบ เขา และพู่หางสีดำ แต่โคขาวลำพูนจะเป็นสีขาวทั้งหมด และไม่ใช้โคเผือก เพราะดำดำไม่เป็นสีชมพู เนื่องจากมีลำตัวสีขาวจึงทำให้ทนความร้อนจากแสงแดด ได้ดีเป็นพิเศษ โคขาวลำพูนนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและสังคมเกษตรกรรม ของบรรพบุรุษชาวล้านนา ดังนั้น เราจึงไม่ควรปล่อยให้สูญพันธุ์ไป โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ตามคติของศาสนาพราหมณ์ ตามตำนานกล่าวว่าโคอุสุภราช (เผือกผู้) มีนามว่า พระนนทิ ถือกันว่าเป็นเทพเจ้าแห่งสัตว์จตุบาท พระนนทิจะแปลงรูป

รูปปั้นโคอุสุภราช

เป็นโคให้พระอิศวรทรง ซึ่งความเชื่อนี้ คนอินเดียจึงไม่ทานเนื้อโค จึงมีโค เยอะมากในประเทศอินเดีย ไทยเรา ได้รับความเชื่อของพราหมณ์มา ดังนั้น ในการประกอบพระราชพิธีจรด พระนังคัลแรกนาขวัญเริ่มตั้งแต่ รัชกาลที่ ๑ ราชวงศ์จักรี ได้กำหนดให้ มีพระโคเพศผู้เข้าร่วมในพระราชพิธีนี้

คันทอง ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

คันทองที่ใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมหนองโพ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดราชบุรี ได้น้อมเกล้าฯ ถอน้อมกระหม่อมสร้างถวาย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อใช้ในพระราชพิธีดังกล่าว โดยเป็นคันทองที่ทำจากไม้สมอ ชุดคันทองประกอบด้วย

๑. คันทอง

ขนาดความสูงวัดจากพื้นถึงเศียรนาถ ๒.๒๖ เมตร และยาวจากเศียรนาถ ถึงปลายไถ ๖.๕๙ เมตร ทาสีแดงชาดตลอดคันทอง ที่หัวคันทองทำเป็นเศียรพญานาค ลงรักปิดทอง ลวดลายประดับคันทองเป็นลายกระจิงตาอ้อยลงรักปิดทองตลอดคันทอง ปลายไถหุ้มผ้าขาวขลิบทองสำหรับมือจับ

๒. แยกเทียมพระโค

ยาว ๑.๔๕ เมตร บริเวณตรงกลางแยกประดับด้วยรูปครุฑขุดนาค หล่อด้วยทองเหลืองลงรักปิดทองอยู่บนฐานบัว ปลายแยกทั้งสองด้านแกะสลักเป็นรูปเศียรพญานาคลงรักปิดทอง ลวดลายประดับเป็นลายกระจังตาอ้อยลงรักปิดทองตลอดคัน ที่ปลายแยกแต่ละด้านมีลูกแอกทั้งสองด้านสำหรับเทียมพระโคพร้อมเชือกกระเทียม

๓. ฐานรอง

เป็นที่สำหรับตั้งรองรับคันไถพร้อมแอก ทำด้วยไม้เนื้อแข็งทาสีแดงชาด มีลวดลายประดับ เป็นลายกระจังตาอ้อยลงรักปิดทองทั้งด้านหัวไถและปลายไถ

๔. ธงสามชาย

เป็นธงประดับคันไถติดตั้งอยู่บนเคียวรนาศ ทำด้วยกระดาษและผ้าสักหลาด เขียนลวดลายลงรักปิดทองประดับด้วยกระจกแววมณีพู่สีขาวประดับด้านบนเป็นเครื่องสูงชนิดหนึ่งเพื่อประดับพระเกียรติ ธงสามชายมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานยาว ๔๑ เซนติเมตร สูง ๕๐ เซนติเมตร และเสาธงยาว ๗๒ เซนติเมตร

แผนผังบริเวณงานพระราชพิธีพืชมงคล

จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

โรงละครแห่งชาติ

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ประจำปี ๒๕๖๖

เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทาน

ในงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

ข้อมูล : กองประสานงานโครงการพระราชดำริ ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา
ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ และกองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว

ประเทศไทยมีการปลูกข้าวมาไม่น้อยกว่า ๕,๕๐๐ ปี ชาวนาไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพหลักของสังคมไทยเปรียบเสมือน “กระดูกสันหลังของชาติ” นับตั้งแต่สมัยสุโขทัย พระมหากษัตริย์ทุกยุคทุกสมัย ได้ทรงงานเกี่ยวกับข้าวและชาวนาอยู่เสมอ ทั้งงานพระราชพิธีและงานต่าง ๆ

ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีความสนพระราชหฤทัยที่จะฟื้นฟูปรับปรุงพระราชประเพณีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมาใหม่ด้วยทรงเห็นว่าเป็นการรักษาพระราชประเพณีอันดีงาม มีผลในการบำรุงขวัญและจิตใจของคนไทยและได้เสด็จพระราชดำเนินหรือมอบหมายผู้แทนพระองค์มาเป็นประธานในพระราชพิธีทุกปี สืบมามิได้ขาด

ในปีเดียวกันนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำข้าวพันธุ์ต่าง ๆ มาปลูกทดลองในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต โดยปีแรกทรงขั้บรถไถนาเตรียมแปลง หว่านข้าว และเก็บเกี่ยวข้าวด้วยพระองค์เอง ส่วนผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ กรมการข้าวได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำเข้าพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และจัดเป็นพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานบรรจุซองแจกจ่ายให้พสกนิกรและชาวนาทั่วประเทศรับไปเป็นมิ่งขวัญและสิริมงคล โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

ได้พระราชทานพระราชดำริส์ แก่ผู้นำกลุ่มชาวนา ความว่า “ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ศึกษาและทดลองการทำงานมาบ้าง และทราบดีว่าการทำนานั้นมีความยากลำบากเป็นอุปสรรคอยู่มาก ไม่น้อย จำเป็นต้องอาศัยพันธุ์ข้าวที่ดี และต้องใช้วิชาการต่าง ๆ ด้วย จึงจะได้ผลเป็นล่ำเป็นสัน อีกประการหนึ่งที่ทำนานั้น เมื่อสิ้นสุดฤดูทำนาแล้ว ควรจะปลูกพืชอื่น ๆ บ้าง เพราะจะเพิ่มรายได้ อีกไม่น้อย ทั้งยังจะช่วยให้ดินร่วน ช่วยเพิ่มปุ๋ยจากพืช ทำให้ลักษณะเนื้อดินดีขึ้นเหมาะสำหรับการทำงานในฤดูต่อไป”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงเห็นความสำคัญของข้าวและชาวนาไทย ทรงทุ่มเทพระวรกาย อุทิศกำลังความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนา ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งยังทรงให้ความสนพระราชหฤทัย ต่องานวิจัยพัฒนาข้าวไทยทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนไทยได้มีข้าวบริโภคอย่างพอเพียง

ดังกระแสพระราชดำริส์เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโครงการโคกภูแลจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๓๖ ความว่า “ข้าวต้องปลูกเพราะอีก ๒๐ ปี ประชากรอาจจะ ๘๐ ล้านคน ข้าวจะไม่พอ เราจะต้องซื้อข้าวจากต่างประเทศ เรื่องอะไร ประชากรคนไทยไม่ยอม คนไทยต้องมีข้าว แม้ข้าวที่ปลูกในเมืองไทยจะสู้ข้าวที่ปลูกต่างประเทศไม่ได้ เราก็ต้องปลูก”

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงขึ้นครองสิริราชสมบัติ ได้ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ ที่จะสานต่องานโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ทั่วประเทศที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นโครงการต้นแบบในการแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ให้เกษตรกร รวมถึงผู้สนใจทั่วไปได้เข้าเยี่ยมชมศึกษาหาความรู้นำไปพัฒนาอาชีพทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืนต่อไปด้วยศาสตร์พระราชารักษา รักษา พัฒนา ต่อยอดโครงการพระราชดำริ ดังกล่าวให้ดำรงอยู่ต่อไป

สำหรับแปลงนาในโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตที่ดำเนินโครงการฯ มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบัน ทรงเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ (สมัยที่ดำรงพระอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร) เป็นประธานในพิธีหว่านข้าว หลังจากเสร็จการพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญที่มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เป็นประจำทุกปีจนถึงปัจจุบัน เพื่อสืบสานพระราชประเพณีโบราณที่ปฏิบัติสืบทอดมาอย่างช้านานตั้งแต่สมัยสุโขทัย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรสืบไป

ดังนั้น กรมการข้าวจึงได้มอบหมายให้กองประสานงานโครงการพระราชดำริ และศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ รับผิดชอบดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ถั่ว และพืชไร่พันธุ์ดี โดยเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งเก็บเกี่ยวได้จากแปลงทดลองภายในพระราชวังดุสิตและแปลงขยายผล ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเป็น **“พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน”** สำหรับนำไปใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ส่วนเมล็ดพันธุ์ถั่วและพืชไร่ต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในโครงการพิเศษอื่น ๆ

๒. เพื่อจัดทำแปลงสาธิต การปลูกข้าวนาสวน การจัดระบบปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว โดยการปลูกพืชตระกูลถั่วและพืชไร่หลังนา

๓. เพื่อถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีเรื่องข้าว และการจัดระบบปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว ให้แก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

แผนดำเนินงาน

๑. ปลูกข้าวนาสวนพันธุ์ดี เพื่อเก็บเกี่ยวเป็น **“พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน”** พื้นที่แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา จำนวน ๑.๕ ไร่ และแปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา จำนวน ๓ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา จำนวน ๒.๖ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี จำนวน ๒ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ จำนวน ๑ ไร่ ในฤดูนาปี (ฤดูฝน)

๒. ปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ปลูกพืชตระกูลถั่วและพืชไร่พื้นที่ จำนวน ๑.๕ ไร่ ในฤดูนาปรัง (ฤดูแล้ง)

การดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๖ ปลูกพืชตระกูลถั่วและพืชไร่ชนิดต่าง ๆ เป็นพืชหมุนเวียนในนาข้าว เพื่อปรับปรุง

บำรุงดิน และทำที่นาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดในรอบปี ส่วนฤดูฝนทำการปลูกข้าว นาสวนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พืชหมุนเวียนในนาข้าว (ฤดูแล้ง ๒๕๖๖) ปลูกพืชตระกูลถั่วและ พืชไร่ใช้น้ำน้อย จำนวน ๓ พันธุ์ โดยใช้วิธีการปลูกดังนี้

ถั่วเขียว พันธุ์ชัยนาท ๗๒ และพันธุ์ มอ. ๑ ปลูกแบบโรยเป็นแถว ระยะระหว่างแถว ๖๐ เซนติเมตร อัตราเมล็ดพันธุ์ ๗ กิโลกรัมต่อไร่

ทานตะวัน พันธุ์อะควอรา ๖ ปลูกโดยการหยอดเป็นหลุม หลุมละ ๓-๔ เมล็ด ระยะระหว่างหลุมและแถว ๒๐x๖๐ เซนติเมตร อัตราเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัมต่อไร่

รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑.๕ ไร่ ถั่วทุกชนิดเจริญงอกงามดี มีโรคและแมลงรบกวนบ้างเล็กน้อย เก็บเกี่ยวได้ผลผลิตถั่วและพืชไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ พืชหมุนเวียนตระกูลถั่ว พืชไร่ : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูแล้งปี ๒๕๖๖ (แปลงนาทดลองโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา)

ลำดับ	แปลงที่	พื้นที่ปลูก (งาน)	พันธุ์	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิต/แปลง (กก.)
๑	๒	๑	ทานตะวันพันธุ์อะควอรา ๖	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖	๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖	๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๖	๒๖
๒	๓	๑.๕	ถั่วเขียวพันธุ์ มอ. ๑	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖	๒๗ เมษายน ๒๕๖๖	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖	๓๕
๓	๓	๑.๕	ถั่วเขียวพันธุ์ ชัยนาท ๗๒	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖	๒๗ เมษายน ๒๕๖๖	๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖	๓๕
รวม							๙๖

หมายเหตุ : * แปลง ๑ ได้ปลูกข้าวนาสวน จำนวน ๒ ครั้ง โดยงดการปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่วเนื่องจากเตรียมพื้นที่สำหรับพิธีหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวหลังจากเสร็จสิ้นพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ ท้องสนามหลวง

เมล็ดพันธุ์ถั่วและพืชไร่ที่เก็บเกี่ยวได้ กรมการข้าวขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการพระราชดำริต่าง ๆ และ ขยายพันธุ์สู่เกษตรกร ส่วนที่เหลือเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

แปลงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่วและพืชไร่ใช้น้ำน้อย ฤดูแล้งปี ๒๕๖๖

แปลงถั่วเขียว ชัยนาท ๗๒

แปลงถั่วเขียว มอ.๑

แปลงทานตะวันลูกผสมพันธุ์อะควอรา ๖

๒. ข้าวนาสวน (ฤดูฝน-นาปี ๒๕๖๖)

❖ แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

ปลูกข้าวจำนวน ๔ พันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖ กข๘๗ และ กข๘๕ ปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม รวมเนื้อที่ประมาณ ๑.๕ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ขำนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๖
(แปลงนาทดลองโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (งาน)	พันธุ์	ชนิดของ พันธุ์ข้าว ต่อการ เจริญเติบโต	วัน ตกลำ	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิต/ แปลง (กก.)
๑	๑	๒	กข๘๗	ข้าวไม่ไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖	๕ กันยายน ๒๕๖๖	๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖	๕๓๐
๒	๑	๒	กข๙๕	ข้าวไม่ไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	๖ มกราคม ๒๕๖๗	๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗	๓๓๗
๓	๒	๑	กข๖	ข้าวไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖	๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๖	๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	๔๗
๔	๓	๓	ขาว ดอกมะลิ ๑๐๕	ข้าวไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖	๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๖	๑ ธันวาคม ๒๕๖๖	๑๗๘
รวม									๑,๐๙๒

หมายเหตุ : ผลผลิตเฉลี่ยเป็นกิโลกรัมต่อไร่ คำนวณจากการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ๒x๔ ตารางเมตร สำหรับการปลูกโดยวิธีปักดำ และ ๒x๕ ตารางเมตร สำหรับการปลูกโดยวิธีหว่าน โดยเฉลี่ยจาก ๒ ตัวอย่างที่ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ความชื้นเมล็ด

*แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๖
บริเวณแปลงนาทดลองส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต*

โครงการนาทดลองในโครงการ
ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา
ในบริเวณสวนจิตรลดา
พระราชวังดุสิต ปี ๒๕๖๖

แปลงข้าว พันธุ์กข๙๕

แปลงข้าว พันธุ์กข๖

แปลงข้าว พันธุ์กข๘๗

เกี่ยวข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

การนวดข้าวโดยการใช้ต้อนวดข้าว
เครื่องยนต์ดีเซล

การรมสารอลูมิเนียม ฟอสไฟด์
เพื่อเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าว
ไม่ให้มอดเข้าทำลาย

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา**

ปลูกข้าวจำนวน ๓ พันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๔๓ และ กข๘๕ ปลูกโดยวิธีโยนกล้า รวมเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๖
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกลำ	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิต/แปลง (กก.)
๑	๑	๑	ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ (โยนกล้า)	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖	๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	๒๑๖
๒	๒	๑	กข๔๓ (โยนกล้า)	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๑๗ กันยายน ๒๕๖๖	๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๖	๔๓๖
๓	๒	๑	กข๘๕ (โยนกล้า)	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๒๖ กันยายน ๒๕๖๖	๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖	๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖	๒๒ มกราคม ๒๕๖๗	๑,๒๗๓
รวม									๑,๙๒๕

*แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๖
ณ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา*

แปลงข้าว พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

แปลงข้าว พันธุ์กข๔๓

แปลงข้าว พันธุ์กข๘๕

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา**

ปลูกข้าวจำนวน ๒ พันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข๖ ปลูกโดยวิธีปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๒.๖ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๖
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ตร.ม.)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิต/แปลง (กก.)
๑	๑	๒,๒๐๐	ขาวดอกมะลิ ๑๐๕	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖	๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖	๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	๕๐๙
๒	๒	๒,๐๐๐	กข๖	ข้าวไวต่อช่วงแสง	๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖	๕ สิงหาคม ๒๕๖๖	๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๖	๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	๕๐๐
รวม									๑,๐๐๙

*แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๖
ณ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา*

แปลงข้าว พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

แปลงข้าว พันธุ์กข๖

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี**

ปลูกข้าวจำนวน ๒ พันธุ์ ได้แก่ กข๘๑ และกข๘๗ ปลูกโดยวิธีใช้รถไถปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๖
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกลำ	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิต/แปลง (กก.)
๑	๑	๑	กข๘๑	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖	๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖	๕ มกราคม ๒๕๖๗	๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗	๕๐๐
๒	๒	๑	กข๘๗	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖	๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	๓ มกราคม ๒๕๖๗	๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗	๕๐๐
รวม									๑,๐๐๐

*แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๖
ณ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี*

ปลูกข้าวโดยใช้รถปักดำ

แปลงข้าว พันธุ์กข๘๑

แปลงข้าว พันธุ์กข๘๗

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่**

ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ สันป่าตอง ๑ แปลงโดยวิธีปักดำรวมเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๖
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของพันธุ์ข้าวต่อการเจริญเติบโต	วันตกกล้า	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิต/แปลง (กก.)
๑	๑	๑	สันป่าตอง ๑	ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง	๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๖	๒๕ กันยายน ๒๕๖๖	๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖	๑๙ มกราคม ๒๕๖๗	๖๖๐
รวม									๖๖๐

*แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๖
ณ แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่*

แปลงข้าว พันธุ์สันป่าตอง ๑

โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติงานดังนี้

๒.๑ การเตรียมดิน แปลงปลูกข้าว

ภายหลังเก็บเกี่ยวพืชตระกูลถั่วและพืชไร่แล้ว ทำการไถกลบและตากดินทิ้งไว้ให้แห้งก่อนถึงวันปักดำข้าวประมาณหนึ่งเดือนจึงระบายน้ำเข้าแปลงนาเพื่อไถตะ ไถแปร และไถคราด หมักดินทิ้งไว้ประมาณ ๓ สัปดาห์ จึงไถคราดทำเทือกปรับพื้นที่แปลงให้เสมอสำหรับปลูก

๒.๒ การปลูกและการใส่ปุ๋ย

❖ แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

แปลงหว่านน้ำตม

• ใช้เมล็ดพันธุ์ อัตราร ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ เตรียมเมล็ดพันธุ์ โดยนำไปบรรจุในกระสอบป่านแห้งน้ำ ๑๒ ชั่วโมง แล้วนำไปบ่มต่ออีก ๒๔ ชั่วโมง เมื่อครบกำหนดเมล็ดข้าวแทงหน่อและรากงอกออกมาจึงนำไปหว่าน

• ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ครั้งที่ ๑ ใส่หลังจากข้าวอายุ ๒๐ วัน ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวมีอายุ ๕๐ วัน ใส่ปุ๋ย สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัม ต่อไร่ ส่วนข้าวไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ยครั้งแรก สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ย สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา

แปลงโยนกกล้า

• การตกกล้าในถาดหลุม อัตราเมล็ดพันธุ์ ๓-๕ กิโลกรัมต่อไร่ จำนวน ๕๐-๖๐ ถาดต่อไร่ หยอดเมล็ด ๓ - ๔ เมล็ดต่อหลุม ให้น้ำแบบฝอยละอียด ให้ชุ่มชื้นสม่ำเสมอและใส่ปุ๋ยต้นกล้าให้มีลำต้นแข็งแรง เมื่อเตรียมกล้าอายุประมาณ ๑๒-๑๖ วัน แล้วจึงทำการโยนกกล้า

• ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่ก่อนปักดำ และโยนกกล้า ๑ วัน ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ และโยนกกล้า ๓๕ วัน ใช้ปุ๋ยยูเรีย สูตร ๔๖-๐-๐ หว่านอัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา

แปลงปักดำ

• การตกกล้า แปลงกล้ามีการเตรียมดินและหว่านปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนถอนกล้า ๑ วัน เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๒๕-๓๐ วัน จึงถอนไปปักดำ ข้าวพันธุ์คัดใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๒๕x๒๕ เซนติเมตร ปักดำ ๓ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่ก่อนปักดำ ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ ๓๕ วัน ใช้ปุ๋ย สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี

แปลงปักดำ

- ทำการเพาะกล้าข้าว

- พันธุ์กข๘๑ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และทำปักดำกล้าข้าว โดยใช้รถไถปักดำ ในวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖ เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑๕ วัน จึงนำไปปักดำ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๓๐x๒๐ เซนติเมตร ปักดำ ๓-๕ ต้นต่อกอ

- พันธุ์กข๘๗ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ และทำปักดำกล้าข้าวโดยใช้รถไถปักดำ ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๑๙ วัน จึงนำไปปักดำ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๓๐x๒๐ เซนติเมตร ปักดำ ๓-๕ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ยเคมีเหมือนกันทั้ง ๒ พันธุ์ จำนวน ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นหลังปักดำเสร็จ โดยใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่ช่วงที่ต้นข้าวอายุ ๕๐ วัน ใช้ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่

แปลงปักดำ

- การตกกล้า แปลงกล้ามีการเตรียมดินและหว่านปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ก่อนถอนกล้า ๑ วัน เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๒๕-๓๐ วัน จึงถอนไปปักดำ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่ก่อนปักดำ ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากปักดำ ๓๕ วัน ใช้ปุ๋ย สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่

๒.๓ การดูแลรักษา

เมื่อปลูกข้าวแล้ว ให้น้ำโดยวิธีเปียกสลับแห้ง ปล่อยน้ำเข้าแปลงตามความจำเป็นของข้าวแต่ละช่วงอายุการเจริญเติบโต และใช้สารชีวภาพ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันเชื้อรา สำหรับการป้องกันนกในระยะข้าวออกดอก ใช้ตาข่ายคลุมแปลงนาทุกแปลงจนถึงระยะเก็บเกี่ยว

๒.๔ การเก็บเกี่ยว

ข้าวพันธุ์หลัก ข้าวนาสวนจำนวน ๘ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖ กข๘๗ กข๙๕ กข๔๓ กข๘๑ กข๘๕ และสันป่าตอง ๑ ได้ผลผลิตรวมทั้งสิ้น จำนวน ๕,๖๘๖ กิโลกรัม

สรุป

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๖ การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวได้ผลผลิตถั่วเขียว ทานตะวัน รวมกัน เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๙๖ กิโลกรัม การปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก จำนวน ๘ พันธุ์ ได้แก่พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖ กข๘๗ กข๙๕ กข๔๓ กข๘๑ กข๘๕ และสันป่าตอง ๑ ได้ผลผลิตทั้งสิ้นจำนวน ๕,๖๘๖ กิโลกรัม และได้ดำเนินการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำเมล็ดพันธุ์ข้าวทั้งหมด ๘ พันธุ์ จำนวน ๒,๗๔๓ กิโลกรัม เป็น “พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน” นำเข้าพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ และบรรจุของแจกจ่ายให้แก่พสกนิกรผู้สนใจและชาวนาทั่วประเทศรับไปเป็นมิ่งขวัญ และสิริมงคลในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนตามประเพณีนิยม เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์สืบไป ส่วนเมล็ดพันธุ์ที่เหลือทั้งข้าวและเมล็ดพันธุ์ถั่วต่าง ๆ ที่เหลือ กรมการข้าวมีความประสงค์ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำไปเก็บไว้ทำพันธุ์ในฤดูกาล ปี ๒๕๖๗ เพื่อเป็นต้นตระกูลของพืชพันธุ์ดี เผยแพร่สู่เกษตรกรต่อไป

รายนามผู้เข้ารับพระราชทานโล่รางวัล
เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ
และปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๗

เกษตรกรและบุคคลทางการเกษตรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. อาชีพทำนา ได้แก่	นางทองเม็ດ พรหมพิทักษ์ บ้านเลขที่ ๑๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลวังน้ำลาด อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
๒. อาชีพทำสวน ได้แก่	นายประดับ ปิ่นนาค บ้านเลขที่ ๓๑๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลวังกะพี้ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
๓. อาชีพทำไร่ ได้แก่	นายสุรียา ห่วงถวิล บ้านเลขที่ ๑๗๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขารวก อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
๔. อาชีพไร่นาสวนผสม ได้แก่	นางอัญชัน สุขจันทร์ บ้านเลขที่ ๑๒๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านจารย์ อำเภอสว่าง จังหวัดสุรินทร์
๕. อาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ได้แก่	นายพินิจ แก้วพิมาย บ้านเลขที่ ๒๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลดงบัง อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
๖. อาชีพเลี้ยงสัตว์ ได้แก่	นายสัมฤทธิ์ อินทร์เฉลียว บ้านเลขที่ ๑๖๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลน้ำสุด อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

๗. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ได้แก่	นายสุชาติ ปิยะศิรินนท์ บ้านเลขที่ ๑๐/๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยพระ อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
๘. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย ได้แก่	นายณัฐชัย นาคเกษม บ้านเลขที่ ๘๒/๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช
๙. อาชีพเพาะเลี้ยงปลา สวยงามและพรรณไม้น้ำ ได้แก่	นายธีรุตม์ อนวัชศิริวงศ์ บ้านเลขที่ ๑๒/๑๐ ถนนประตูกลอง ๒ ตำบลเวียง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
๑๐. อาชีพปลูกสวนป่า ได้แก่	นายสมิตร ศรีวิสุทธิ์ บ้านเลขที่ ๖๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองเส อำเภอถ้ำพรรณรา จังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๑. สาขาบัญชีฟาร์ม ได้แก่	นางอวยพร ราชเล็ก บ้านเลขที่ ๒๐/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง
๑๒. สาขาการพัฒนาดินเพื่อ เกษตรกรรม ได้แก่	นายสนิท คำบรรณ บ้านเลขที่ ๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
๑๓. สาขาการปฏิบัติทางการ เกษตรที่ดีสำหรับพืช ได้แก่	นายแล โพธิ์วัด บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๘ ตำบลไผ่ท่าโพ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร
๑๔. สาขาเกษตรอินทรีย์ ได้แก่	เรืออากาศตรีบัญชา เพ็ชรรักษ์ บ้านเลขที่ ๒๐/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลโพทรวรม อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

๑๕. ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร ได้แก่	นายธนพิไกร จอมภากปิน บ้านเลขที่ ๒๔๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเวียงต้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่
๑๖. สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ได้แก่	เด็กหญิงรัตนกานต์ นวลจันทร์ บ้านเลขที่ ๓๐๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลแหลมไทร อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

สถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. กลุ่มเกษตรกรทำนา ได้แก่	กลุ่มเกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว บ้านตอนิมิตร ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๒๗ หมู่ที่ ๙ ตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวน ได้แก่	กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพาราบ้านคำข่า ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๑๐๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลไร่ อำเภอพรหมานิกม จังหวัดสกลนคร
๓. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ได้แก่	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรโคเนื้อไทย เขาชัยสน ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๒๕๓ หมู่ที่ ๘ ตำบลทานโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง
๔. กลุ่มเกษตรกรทำประมง หรือกลุ่มเกษตรกร เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่	กลุ่มประมงพื้นบ้านไทรหนั่ง ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๗๐/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลเขาคราม อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

<p>๕. กลุ่มเกษตรกรแปรรูปสัตว์น้ำ ได้แก่</p>	<p>วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทุ่งรวงทอง ที่ทำการกลุ่ม ๑๙๒/๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง</p>
<p>๖. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่</p>	<p>กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าปูเตย ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๑๘๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์</p>
<p>๗. กลุ่มยุวเกษตรกร ได้แก่</p>	<p>กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านเหล่า (รัฐราษฎร์บำรุง) ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลเวียงต้า อำเภอลอง จังหวัดแพร่</p>
<p>๘. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ได้แก่</p>	<p>กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามัคคีพันธุ์ข้าว ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๕๘/๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลยางขาว อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์</p>
<p>๙. สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ได้แก่</p>	<p>กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานม่วงเตี้ย ที่ทำการกลุ่ม ศูนย์การเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หมู่ที่ ๑ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี</p>
<p>๑๐. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ประเภทข้าวหอมมะลิ ได้แก่</p>	<p>ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลล้อมแรด ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๒๙๔/ ๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง</p>
<p>๑๑. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ประเภทข้าวอื่น ๆ ได้แก่</p>	<p>ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโพธิ์เจริญ ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๕๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าชัย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท</p>

๑๒. วิสาหกิจชุมชน ได้แก่	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ จังหวัดอำนาจเจริญ ที่ทำการกลุ่ม เลขที่ ๑๕๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยไร่ อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
--------------------------	--

สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. สหกรณ์การเกษตร ได้แก่	สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่ - ลำพูน จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๑๖๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลน้ำแพร่ อำเภอบางดง จังหวัดเชียงใหม่
๒. สหกรณ์โคนม ได้แก่	สหกรณ์โคนมท่าหลวง จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๓๓๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าหลวง อำเภوتاหลวง จังหวัดลพบุรี
๓. สหกรณ์ผู้ผลิตยางพารา ได้แก่	สหกรณ์กองทุนสวนยางเอราวัณพัฒนา จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๕๖๒ ถนนเอราวัณ - บึงสวรรค์ ตำบลผาอินทร์แปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย
๔. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ ได้แก่	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านท้ายวัดพญาปิ่นแดน จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๒๒๖/๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลพญาแมน อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
๕. สหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่	สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขลำพูน จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๓๖๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลเหมืองง่า อำเภอมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๖. สหกรณ์เครดิตยูเนียน ได้แก่	สหกรณ์เครดิตยูเนียนคุรุสภาอำเภอเมือง เชียงใหม่ จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๒๑๙ หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
๗. สหกรณ์ร้านค้า ได้แก่	ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลมหาราช นครศรีธรรมราช จำกัด ที่ทำการสหกรณ์ เลขที่ ๑๙๘ ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตร เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่	นายวินิจ ฤติย์ผาด บ้านเลขที่ ๑๖๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลภูโป อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
๒. ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น ได้แก่	นายพิบูลย์ชัย ขวนชื่น บ้านเลขที่ ๑๙๐/๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
๓. ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำ ชุมชนและเครือข่าย ได้แก่	นายอัษฎางค์ สีหาราช บ้านเลขที่ ๖๐/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลคอรัม อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

รายละเอียดเพิ่มเติม เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ
และปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๗

ภาคผนวก

ประมวลภาพ
พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

วันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันพุธที่ ๑๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาที่ประทับ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินออกจากพลับพลาพิธี ไปยังแปลงนาทดลองในโครงการ ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา โดยมีพระยาแรกนาพร้อมด้วยเทพีรอเข้าเฝ้าฯ รับเสด็จ

พระยาแรกนาและเทพี นำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลอง
โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา เพื่อปลูกไว้ใช้ในพระราชพิธีพืชมงคล
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญในปีต่อไป

การเลี้ยงทายและคำพยากรณ์ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

การเลี้ยงทายและคำพยากรณ์ของโหรหลวงในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

การเลี้ยงทายผ่านงูแต่งกายพระยาแรกนา

พระยาแรกนาได้ตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบได้ผ่านงู ๕ คืบ สำหรับนุ่งเพื่อประกอบพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โหรหลวงได้ให้คำพยากรณ์ว่า น้ำในปีนี้มีปริมาณพอดี ข้าวกล้าในนาจะได้ผลบริบูรณ์ และผลาหาร มังสาหาร จะอุดมสมบูรณ์ดี

การเลี้ยงทายของกินเลี้ยงพระโค ๗ สิ่ง

ในปีนี้พระโคกิน

หญ้า	พยากรณ์ว่า	น้ำท่าจะบริบูรณ์พอสมควร ธัญญาหาร ผลาหาร ภักษาหาร มังสาหารจะอุดมสมบูรณ์
เหล้า	พยากรณ์ว่า	การคมนาคมจะสะดวกขึ้น การค้าขายกับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง

ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธี ๒ พิธีรวมกัน คือ **พระราชพิธีพืชมงคลอันเป็นพิธีสงฆ์** อย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบพระราชพิธีวันแรกในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กับ **พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญอันเป็นพิธีพราหมณ์** อย่างหนึ่ง ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณ ตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งในสมัยกรุงสุโขทัยนั้น พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาเอง เป็นแต่เพียงเสด็จไปเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีเท่านั้น

ครั้นถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา พระมหากษัตริย์ไม่ได้เสด็จไปเป็นองค์ประธาน เหมือนกับสมัยกรุงสุโขทัย แต่จะมอบอาญาสิทธิ์ให้ โดยทรงทำเหมือนอย่างออกอำนาจจากกษัตริย์ และจะทรงจำศีลเจีบบ ๓ วัน ซึ่งวิธีนี้ได้ใช้ตลอดมาถึงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการประกอบพระราชพิธีนี้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ แต่ผู้ทำการแรกนาเปลี่ยนเป็นเจ้าพระยาพลเทพ คู่กันกับการย็นชิงช้าแต่พอถึงรัชกาลที่ ๓ ให้ถือว่าผู้ใดย็นชิงช้าผู้นั้นเป็นผู้แรกนา ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดมีพิธีสงฆ์เพิ่มขึ้นในพระราชพิธีต่าง ๆ ทุกพิธี ดังนั้น พระราชพิธีพืชมงคลจึงได้เริ่มมีขึ้นแต่บัดนั้นมา โดยได้จัดรวมกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า **พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ**

ความมุ่งหมายอันเป็นมูลเหตุให้เกิดมีพระราชพิธีนี้ขึ้นมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชาธิบายไว้ในพระราชนิพนธ์เรื่อง **พระราชพิธีสิบสองเดือน** ว่า

“การแรกนาที่ต้องเป็นธูระของผู้ซึ่งเป็นใหญ่ในแผ่นดินเป็นธรรมเนียมนิยม มีมาแต่โบราณ เช่นในเมืองจีนสี่พันปีล่วงมาแล้ว พระเจ้าแผ่นดินทรงลงไถนาเองเป็นคราวแรก พระมหาสีเสียดัวใหม่ ส่วนจดหมายเรื่องราวอันใดในประเทศสยามที่มีปรากฏอยู่ในการแรกนาก็มีอยู่เสมอเป็นนิจ ไม่มีเวลาว่างเว้น ด้วยการซึ่งผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดินลงมือทำนาเองเช่นนี้ เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะได้อาศัยเลี้ยงชีวิตทั่วหน้าเป็นต้นเหตุของความตั้งมั่น และความเจริญไพบูลย์แห่งพระนครทั้งปวง แต่การซึ่งมีพิธีเจือปนต่าง ๆ ไม่เป็นแต่ลงมือไถนาเป็นตัวอย่างเหมือนอย่างชวานาทั้งปวงลงมือไถนาของตนตามปกติก็ด้วยความหวาดหวั่นต่ออันตรายคือน้ำฝนน้ำท่ามากไปน้อยไป ด่วงเพลี้ยและสัตว์ต่าง ๆ จะบังเกิดเป็นอันตรายไม่ให้ได้ประโยชน์เต็มภาคภูมิ และมีความปรารถนาที่จะให้ได้ประโยชน์เต็มภาคภูมิเป็นกำลัง จึงต้องหาทางที่จะแก้ไขและทางที่จะอุดหนุนและที่จะเสียหายให้รู้ล่วงหน้าจะได้เป็นที่มั่นอกมั่นใจ โดยอาศัยคำอธิษฐานเอาความสัตย์เป็นที่ตั้งบ้าง ทำการซึ่งไม่มีโทษนับว่าเป็นการสวัสดิมงคลตามที่มาในทางพระพุทธศาสนาบ้าง บูชาเช่นสรวงตามที่มาในทางไสยศาสตร์บ้าง ให้เป็นการช่วยแรงและเป็นที่ยึดใจตามความปรารถนาของมนุษย์ซึ่งคิดไม่มีที่สิ้นสุด”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของพิธีแรกนาอยู่ที่จะทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรเพื่อชักนำให้มีความมั่นใจในการทำนา แม้จะเป็นความจำเป็นสำหรับบ้านเมืองในสมัยโบราณอย่างไร ถึงในปัจจุบันนี้ก็คงเป็นอยู่อย่างนั้น เพราะการเกษตรซึ่งมีการทำนาเป็นหลักนั้น เป็นสิ่งสำคัญแก่ชีวิตความเป็นอยู่ และการเศรษฐกิจของประเทศทุกสมัย ส่วนพิธีกรรมนอกเหนือจากการทำให้เป็นตัวอย่างตามที่ทรงจำแนกไว้ ๓ อย่าง โดย ๒ อย่างแรกที่ว่า “อาศัยคำอธิษฐานเอาความสัตย์เป็นที่ตั้งบ้าง ทำการซึ่งไม่มีโทษนับว่าเป็นการสวัสดิมงคลตามที่มาในทางพระพุทธศาสนาบ้าง” นั้น ทรงหมายถึง พิธีพิฆฆมงคลอันเป็นพิธีสงฆ์ที่กระทำ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ส่วนอีกอย่างหนึ่งที่ว่า “บูชาเช่นสรวงตามที่มาในทางไสยศาสตร์บ้าง” นั้น ทรงหมายถึง พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญอันเป็นพิธีพราหมณ์

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีการเพื่อความ เป็นสิริมงคลและบำรุงขวัญเกษตรกร กำหนดจัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ซึ่งระยะนี้ เป็นระยะเหมาะสมที่จะเริ่มต้นการทำนา อันเป็นอาชีพหลักของประชาชนคนไทย แต่ไม่ได้กำหนดวันที่แน่นอนไว้เหมือนกับวันในพระราชพิธีอื่น ๆ ส่วนจะเป็นวันใด ในเดือนหก หรือเดือนพฤษภาคมที่มีฤกษ์ยามที่เหมาะสมต้องตามประเพณี ก็ให้จัดขึ้นในวันนั้น

การจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้กระทำ เต็มรูปแบบประเพณีครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ แล้วก็ว่างเว้นไปจนกระทั่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ฟื้นฟูพระราชประเพณีนี้ขึ้นใหม่และ ได้กระทำติดต่อกันมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน ด้วยเห็นว่าเป็นการรักษาพระราชประเพณี อันดีงาม มีผลในการบำรุงขวัญและจิตใจของคนไทย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชกระแส ให้ปรับปรุงพิธีการบางอย่างให้เหมาะสมกับยุคสมัย และเสด็จพระราชดำเนินมา เป็นองค์ประธานในพระราชพิธีนี้ทุกปี สืบมามิได้ขาด

เมื่อได้มีการฟื้นฟูพระราชประเพณีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมาใน ระยะแรกนั้น

พระยาแรกนา ได้แก่ อธิบดีกรมการข้าวโดยตำแหน่ง สำหรับเทพีทั้งสี่ พิจารณาคัดเลือกจากภริยาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภายหลังพระยาแรกนา ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยตำแหน่ง ส่วนผู้ที่มาทำหน้าที่เป็นเทพีคู่หาบทองและคู่หาบเงินนั้น ได้ทำการพิจารณาคัดเลือก จากข้าราชการหญิงโสด ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีตำแหน่ง ตั้งแต่ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโทขึ้นไป

พระราชพิธีพืชมงคล เป็นพิธีทำขวัญพืชพันธุ์ธัญญาหาร ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงอธิษฐานเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหาร แห่งราชอาณาจักรไทย ข้าวนั้นถือว่าเป็นอาหารหลักของประชาชน ในภาษาบาลี เรียกว่า ปุพพัตถนะ หรือ บุพพัตถนะ หรือ บุพพัตถนชาติ ส่วนพืชอื่น ๆ ที่เป็น

อาหารเรียกว่า อปรัณณ หรือ อปรัณชาติ หมายถึง พืชจำพวก ถั่ว งา เป็นต้น ถ้าเรียกควบทั้งสองอย่าง ก็เรียกว่า บุพพัฒน์ปรัณชาติ ที่หมายถึงพืชที่เป็นอาหารทุกชนิด

บุพพัฒน์ปรัณชาติที่นำเข้าพิธีพีชมงคลนั้น เป็นข้าวเปลือก มีทั้งข้าวเจ้า และข้าวเหนียว นอกจากนี้มีเมล็ดพืชต่าง ๆ รวม ๔๐ อย่าง แต่ละอย่างบรรจุ ถุงผ้าขาวกับเปลือกมันต่าง ๆ

พันธุ์พืชเหล่านี้เป็นของปลูกงอกได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีข้าวเปลือกที่หว่านในพิธีแรกนา บรรจุกระเช้าทองคำหนึ่งและเงินคู่หนึ่ง เป็นข้าวพันธุ์ดีที่โปรดเกล้าฯ ให้ปลูกในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาและพระราชทานมาเข้าพิธีพีชมงคล พันธุ์ข้าวพระราชทานนี้ จะใช้หว่านในพระราชพิธีแรกนาส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งที่เหลือทางการจะบรรจุของ แล้วส่งไปแจกจ่ายแก่ชาวนาและประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ให้เป็นมิ่งขวัญและเป็นสิริมงคลแก่พืชผลที่จะเพาะปลูกในปีนั้น

อนึ่ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นต้นมา คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้วันพระราชพิธีพีชมงคลนี้ เป็น วันเกษตรกรประจำปี อีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรพึงระลึกถึงความสำคัญของการเกษตรและร่วมมือกันประกอบพระราชพิธีพีชมงคลเพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาชีพของตน ทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศชาติ จึงได้จัดงานวันเกษตรกรควบคู่ไปกับงานพระราชพิธีพีชมงคลตลอดมา

ความหมายการเสี่ยงทายและคำพยากรณ์

การเสี่ยงทายและคำพยากรณ์ของโหรหลวงในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

การเสี่ยงทายผ้านุ่งแต่งกายพระยาแรกนา

“ผ้านุ่งแต่งกาย” คือ ผ้านุ่งซึ่งเป็นผ้าลายมีด้วยกัน ๓ ผืน คือ สีคืบ ห้าคืบ และหกคืบ จะวางเรียงบนโตกมีผ้าคลุมเพื่อให้พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐานหยิบ หากหยิบได้ผ้าผืนใด ให้นุ่งผืนนั้นทับผ้านุ่งผืนเดิมอีกชั้นหนึ่ง เพื่อเตรียมออกแรกนา โดยผ้านุ่งนี้ ถ้าหยิบได้ผืนใดก็จะมีคำทำนายไปตามนั้น คือ

หยิบได้ผ้า ๔ คืบ	พยากรณ์ว่า	น้ำจะมากสักหน่อย นาในที่ดอนจะได้ผลบริบูรณ์ดี นาในที่ลุ่มอาจจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่
หยิบได้ผ้า ๕ คืบ	พยากรณ์ว่า	น้ำในปีนี้มีปริมาณพอดี ข้าวกล้าในนาจะได้ผลบริบูรณ์ และผลาหาร มังสาหาร จะอุดมสมบูรณ์ดี
หยิบได้ผ้า ๖ คืบ	พยากรณ์ว่า	น้ำจะน้อย นาในที่ลุ่มจะได้ผลบริบูรณ์ดี แต่นาในที่ดอนจะเสียหายบ้าง ได้ผลไม่เต็มที่

การเลี้ยงตายของกินเลี้ยงพระโค ๗ สิ่ง

“ของกิน ๗ สิ่ง” ที่ตั้งเลี้ยงพระโคนั้น มี ข้าว ข้าวโพด ถั่วเขียว งา เหล้า น้ำ และหญ้า ถ้าพระโคกินสิ่งใดก็จะมีคำทำนายไปตามนั้น คือ

พระโคกิน “ข้าว” หรือ “ข้าวโพด”

พยากรณ์ว่า ธัญญาหาร ผลาหาร จะบริบูรณ์ดี

พระโคกิน “ถั่ว” หรือ “งา”

พยากรณ์ว่า ผลาหาร ภักษาหาร จะอุดมสมบูรณ์ดี

พระโคกิน “น้ำ” หรือ “หญ้า”

พยากรณ์ว่า น้ำท่าจะบริบูรณ์พอสมควร ธัญญาหาร ผลาหาร ภักษาหาร มังสาหารจะอุดมสมบูรณ์

พระโคกิน “เหล้า”

พยากรณ์ว่า การคมนาคมจะสะดวกรุ่งเรือง การค้าขายกับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง

เกร็ดความรู้ : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

สถาบันพระมหากษัตริย์กับการเกษตรไทย : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่ทำขึ้นเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีประชาชนประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเป็นพระราชพิธีที่สะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อพิธีกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูก ภาพสะท้อนของสังคมการมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์และราษฎร บทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์กับการพัฒนาการเกษตร โดยคติความเชื่อรูปแบบพระราชพิธีในแต่ละยุคสมัยมีการปรับเปลี่ยนไปในแต่ละยุคสมัย

สมัยอยุธยา

ผลผลิตทางการเกษตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในระบบเศรษฐกิจในสมัยอยุธยา พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจึงเป็นพระราชพิธีเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม

ในสมัยอยุธยาพระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาด้วยพระองค์เอง ทรงมอบพระราชอำนาจให้กับผู้แทนพระองค์ คือ เจ้าพญาจันทกุมาร พระภิกุมาร (พระจันทกุมาร) หรือพระอินทกุมาร เป็นผู้แรกนา โดยสันนิษฐานว่า ชื่อเจ้าพญาจันทกุมาร พระจันทกุมาร หรือพระอินทกุมารเป็นชื่อตำแหน่ง

การมอบพระราชอำนาจนี้แสดงถึงการที่พระมหากษัตริย์ทรงให้ความสำคัญกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เนื่องจากพระองค์จะไม่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจใด ๆ เป็นเวลา ๓ วัน ได้แก่ ไม่ทรงตัดสินคคีความ ไม่เสด็จออกขุนนาง เพื่อทรงปรึกษาหารือข้อราชการต่าง ๆ พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ยังแสดงให้เห็นได้จากการที่พระองค์ทรงยกภาษีค่าทำและอากรขนอนตลาดพระราชทานแก่ผู้แทนพระองค์ที่ทำหน้าที่พระยาแรกนา ในช่วงเวลา ๓ วันซึ่งมีการประกอบพระราชพิธีนี้

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๑ - รัชกาลที่ ๔

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นช่วงที่ราชสำนักไทยพยายามฟื้นฟูบ้านเมืองภายหลังจากการล่มสลายของกรุงศรีอยุธยา จึงจำเป็นต้องมีการจัดเก็บรายได้เข้าท้องพระคลังเพิ่มมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๒ มีการจัดเก็บภาษีแบบใหม่ที่เรียกว่า “ภาษีเดินสวนเดินนา” ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บตามจำนวนผลผลิตที่ประเมินได้จากที่สวนไร่นาของราษฎร

การจัดเก็บภาษีเงินสวนเดินนา แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรรมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงเป็นพระราชพิธีสำคัญที่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้เกษตรกร

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มเติม “พระราชพิธีพืชมงคล” ซึ่งเป็นพิธีสงฆ์เข้ามาเพื่อความเป็นสิริมงคล ประกอบพระราชพิธีนี้ก่อนวันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า “พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ”

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐

สภาพสังคมในสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ มีลักษณะผสมผสานระหว่างความเชื่อทางเหตุผลนิยม โดยมีโลกทัศน์โน้มนำไปในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้นกว่าในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ยังคงรักษาโลกทัศน์แบบเดิมไว้ควบคู่กันไปด้วย คือ พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเช่นเดิม แม้มีบางช่วงเวลาที่จัดเพียงพระราชพิธีพืชมงคลก็ตาม แต่ก็ยังรักษาพระราชพิธีนี้ไว้เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมอันดีงาม และขวัญกำลังใจของชนในชาติ

พระราชกระแสนของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แสดงถึงความสำคัญของการฟื้นฟูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นใหม่ และให้พิจารณาเหตุผลเกี่ยวกับการประกอบพระราชพิธีนี้ ดังความตอนหนึ่งที่ว่า

“คนไทยบางคนอาจเห็นเป็นเรื่องไม่เหมาะสมกับกาลสมัย และเป็นเรื่องไม่สอดคล้องกับวิทยาการบางอย่าง เพราะการทำนายเกี่ยวกับเรื่องพระยาแรกนาทียบ้างนุ่งกิติ หรือเกี่ยวกับพระโคกินของอย่างนั้นอย่างนี้ ดูจะไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด แต่อย่าลืมว่าเป็นประเพณีทำมาในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นสมัยที่วิทยาศาสตร์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนสมัยนี้ ย่อมได้ผลทางจิตใจและทางบำรุงขวัญของประชาชนโดยเฉพาะแก่ชาวนาซึ่งเป็นคนหมู่หมาก ที่เราจัดทำในสมัยนี้เพราะเป็นประเพณีที่ได้ผลดีในอดีตมาแล้ว เราจึงรักษาไว้จึงควรจะได้พิจารณาทำความเข้าใจแก่คนไทยและชาวต่างประเทศในข้อนี้ด้วย”

พระมหากษัตริย์ทรงนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกแบบใหม่เข้ามาใช้ในการเกษตรกรรม ด้วยการทำให้ราษฎรอยู่ดีกินดี เป็นพระราชกรณียกิจที่พระมหากษัตริย์ทรงให้ความสำคัญอย่างมาก ดังเช่นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพัฒนาการเกษตรในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับการประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้แก่ การชลประทาน การส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาข้าว เป็นต้น

นอกจากนี้ในช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ นี้ มีการจัดการประกวดพันธุ์ข้าว เพื่อให้ประชาชนเอาใจใส่ในการพัฒนาพันธุ์ข้าว อีกทั้งชนชั้นนำมีความสนใจองค์ความรู้ในด้านการเกษตร เริ่มจากองค์ความรู้เรื่องทำนาที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร ทรงพระนิพนธ์ถวาย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แสดงให้เห็นถึงความคิดของชนชั้นนำได้ชัดเจนในเรื่อง การนำองค์ความรู้มาใช้ในการเกษตรกรรม องค์ความรู้เหล่านี้ก็ได้ถ่ายทอดสู่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรราธิการพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับการแนะนำและชี้แจงเรื่องเพาะปลูก เรื่องเลี้ยงไหม ทำไหม และเรื่องทอผ้าสำหรับแจกประชาชน และการจัดแสดงนิทรรศการทางการเกษตร เป็นต้น

สมัยรัตนโกสินทร์ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ นั้น ข้าวเป็นสินค้าที่มีความสำคัญในทาง เศรษฐกิจตลอดมา เกือบจะเป็นสินค้าหลักในการส่งขายต่างประเทศ และเป็นอาหารหลักในประเทศ พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ ในช่วงเวลานี้จึงทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาข้าวในด้านต่าง ๆ ทั้งกระบวนการเพาะปลูก การผลิต และสายพันธุ์ เห็นได้จากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวทรงทำนาทดลองอย่างที่พระองค์เคยทอดพระเนตรในต่างประเทศ เมื่อครั้งเสด็จประพาส ยุโรปครั้งหลัง พ.ศ. ๒๔๕๐ อีกทั้งโปรดให้จังหวัดรายงานสถิติน้ำฝน จัดประกวดพันธุ์ข้าวครั้งแรก ที่ธัญบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ และนำเครื่องจักรไถนามาทดลองเป็นครั้งแรก แสดงให้เห็นถึงความ เอาพระราชหฤทัยใส่เป็นอย่างมาก ที่จะทรงพัฒนาการทำนาของไทยให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และ ปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

นอกจากนี้ ในรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๖ ทรงให้ความสำคัญกับพันธุ์ข้าว ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญที่สุด ของประเทศ โดยการปรับปรุงและขยายงานประกวดให้กว้างขวางออกไปกว่าแต่ก่อน คือ ได้รวบรวม พันธุ์ข้าวต่าง ๆ จากทุกมณฑลมาแสดง นอกจากนี้ยังมีการแสดงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกสิกรรม และหัตถกรรม เป็นต้น

ในรัชกาลที่ ๙ โปรดให้ทำแปลงนาทดลองในสวนจิตรลดา พระราชทานพันธุ์ข้าวซึ่งทรงปลูก ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กับพันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ เข้าร่วมในพระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และแจกจ่ายแก่เกษตรกร ทรงให้การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา พันธุ์ข้าวของสถาบัน และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มาแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยมีข้าวเป็นหลัก พระมหากษัตริย์ จึงทรงแสดงให้เห็นว่า ทรงให้ความสำคัญแก่การปลูกข้าวอย่างยิ่ง และพระราชทานกำลังใจแก่ เกษตรกรผ่านพระราชพิธี ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างในด้านการพัฒนาเกษตรกรรม ทรงนำ ความรู้ด้านเกษตรกรรมมาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนจากการทดลองด้วยพระองค์เอง และวิทยาการ ตลอดจนเทคโนโลยีแบบใหม่จากการค้นคว้าวิจัยของนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ ประชาชนสามารถปรับตัว และพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรมให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ พระมหากษัตริย์หลายพระองค์จึงทรงทำนา และทำการเกษตรอื่น ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงสนับสนุนให้ประชาชนทำพิธีทำขวัญข้าว เนื่องจากการรักษาประเพณีดั้งเดิมไว้มิให้ สูญหาย โดยโปรดให้มีพิธีทำขวัญข้าวเป็นประจำในแปลงนาสาธิตบริเวณสวนจิตรลดา เพื่อเป็น ตัวอย่างและชักจูงให้ประชาชนรักษาประเพณีดั้งเดิมไว้ให้อยู่คู่กับสังคมไทย

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประธานในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญมิได้ใช้พระราชอำนาจตามคติโบราณเท่านั้น แต่ใช้พระบารมีในการสร้างสิริมงคล ขวัญ กำลังใจ และพระราชทานความรู้ในการพัฒนาการเกษตร พระบารมีดังกล่าว คือ การที่ทรงศึกษาสั่งสมความรู้ด้วยพระองค์เอง และส่งเสริมผู้อื่นให้เกิดการวิจัยพัฒนาและปฏิบัติทั้งเรื่องเกษตรกรรมโดยตรง และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุน จึงเห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงพัฒนาด้านดิน น้ำ และด้านอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนการเกษตรกรรมตลอดมาด้วย

ยกตัวอย่าง เช่น การพัฒนาด้านน้ำก็มีการพัฒนา ชุดคูคลอง ระบบชลประทานต่าง ๆ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา และสิ่งที่ทั่วโลกยกย่อง คือ โครงการพระราชดำริฝนหลวงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

โครงการพระราชดำริฝนหลวงเกิดขึ้นจาก พระราชดำริส่วนพระองค์ในคราวที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมประชาชน ในพื้นที่แห้งแล้งทั่วกันดาร ๑๕ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒ - ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อนทุกข์ยากของประชาชนและเกษตรกรที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและการเกษตร เมื่อเสด็จพระราชดำเนิน กลับถึงกรุงเทพมหานคร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล วิศวกรและนักประดิษฐ์ควายเหล็กที่มีชื่อเสียงเข้าเฝ้าฯ แล้วพระราชทานแนวพระราชดำรินี้แก่ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล

จาก พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาค้นคว้า และวิจัยทางเอกสาร ทั้งด้านวิชาการอุตุนิยมวิทยา และการดีดแปรสภาพอากาศ ซึ่งทรงรอบรู้และเชี่ยวชาญ เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ จนมั่นพระราชหฤทัย จึงพระราชทานแนวพระราชดำรินี้แก่ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยประดิษฐ์ทางด้านเกษตรวิศวกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขณะนั้น ในปีถัดมา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หาผู้ทางที่จะทำให้เกิดการทดลองปฏิบัติการในท้องฟ้าให้เป็นไปได้ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงในท้องฟ้าเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ - ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล เป็นผู้อำนวยการโครงการและหัวหน้าคณะปฏิบัติการทดลอง เป็นคนแรก และเลือกพื้นที่วนอุทยานเขาใหญ่ เป็นพื้นที่ทดลองเป็นแห่งแรก จากการติดตามผลโดยการสำรวจทางภาคพื้นดิน และได้รับรายงานยืนยันด้วยวาจาจากประชาชนว่าเกิดฝนตกลงสู่พื้นที่ทดลองวนอุทยานเขาใหญ่ในที่สุด นับเป็นนิมิตหมายบ่งชี้ให้เห็นว่าการบังคับเมฆให้เกิดฝนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้จึงทำให้เกิดโครงการฝนหลวงขึ้นและคงอยู่ถึงปัจจุบัน

ความเปลี่ยนแปลงของพระราชพิธี พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จากอดีตสู่ปัจจุบัน

(การเปลี่ยนผ่านจากอดีตสู่ปัจจุบัน)

พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีกรรมสำคัญสำหรับประเทศที่มีการปลูกข้าวเป็นหลักของการเกษตรกรรมเช่นประเทศไทย ข้าวเป็นอาหารหลักและเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีการปกครองโดยพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ องค์พระประมุขได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของข้าวและการเกษตรกรรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีเพื่อเป็นสิริมงคล สร้างขวัญ และกำลังใจแก่เกษตรกร เป็นพระราชพิธีสำคัญประจำปี และถือเป็นพระราชกรณียกิจสำคัญที่จะต้องเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานหรือพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ รายละเอียดของพระราชพิธีมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อทั้งในเรื่องผีและความเชื่อทางศาสนา โดยในช่วงแรกเกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องผี ต่อด้วยความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ต่อมามีการเพิ่มความเชื่อทางศาสนาพุทธเข้าไปด้วย การผสมผสานความเชื่อที่หลากหลายนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเหมาะสมกับวิถีของสังคมไทย

พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์อันดีระหว่างพระมหากษัตริย์กับพสกนิกร ในสมัยโบราณเชื่อกันว่าแคว้นใดที่องค์พระประมุขจัดพระราชพิธีแรกนาขึ้นได้นั้นแสดงว่ามีพระราชอำนาจมาก หมายความว่าทรงบริหารบ้านเมืองประสบผลสำเร็จ บ้านเมืองสงบสุข ร่มเย็นมั่นคง เป็นปึกแผ่น และมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรและพืชพันธุ์ธัญญาหาร นั่นคือสิ่งที่พระมหากษัตริย์และประชาชนร่วมกันสรรคสร้างต่อมาพระราชพิธีนี้ไม่ได้เป็นการประกาศพระราชอำนาจแก่ชาติอื่น แต่เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร ยืนยันให้เห็นการสนับสนุนขององค์พระประมุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วันประกอบพระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในยุคหลังจวบจนปัจจุบัน แสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยต่อคตินิยมของพระราชพิธี และความมุ่งหวังในการพัฒนาทางการเกษตร การเข้าร่วมในพระราชพิธีก็ดี การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว และพันธุ์พืชจากลานแรกนาที่ดี มีนัยแห่งการเสริมสร้างสิริมงคลแก่ชีวิตของตนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือเชื่อว่าเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่พืชพันธุ์ธัญญาหารที่จะผลิตต่อไป ที่สำคัญก็คือเกษตรกรผู้ส่งผลิตผลเข้าประกวดและมารับพระราชทานรางวัลในแต่ละปี ก็แสดงถึงความบันดาลใจที่เขาเหล่านั้นได้รับจากงานพระราชพิธี และพระบรมราชูปถัมภ์ด้านการพัฒนาการเกษตร จึงประสบความสำเร็จได้ประกาศเกียรติยศของตนและประเทศชาติไปพร้อมกัน

พระราชพิธีที่ขมกลจรถพระนังคัลแรกนาขวัญจึงเป็นพระราชพิธีที่แสดงถึงความผูกพันระหว่างพระมหากษัตริย์ไทยกับประชาชน และประกาศให้นานาประเทศเห็นว่าการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและการพัฒนานั้นสามารถดำเนินการไปด้วยกันได้

ข้อมูล : หนังสือพระราชพิธีที่ขมกลจรถพระนังคัลแรกนาขวัญ : การเปลี่ยนผ่านจากอดีตสู่ปัจจุบัน, กรมศิลปากร, ๒๕๖๕

การประโคมดุริยางคดนตรี ในพระราชพิธีที่ขมกลจรถพระนังคัลแรกนาขวัญ

อำมรงค์ บุญราช^๑

การพระราชพิธีนี้ มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย มีจุดประสงค์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจให้กับผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของประเทศไทย การพระราชพิธีนี้แบ่งออกเป็น ๒ พระราชพิธี ได้แก่ ๑) พระราชพิธีที่ขมกล อันเป็นพิธีทางพุทธศาสนา เริ่มขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยามเทวมหามกุฏวิทยมหาราช กระทำเพื่อทำขวัญพืชพรรณธัญญาหารต่าง ๆ ที่จะนำไปหว่านไถหว่านในพระราชพิธีแรกนาขวัญ มีข้าวเปลือก เป็นต้น พระราชพิธีนี้จัดขึ้น ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในเวลาเย็น ๒) พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีทางศาสนาพราหมณ์ กระทำในวันรุ่งขึ้นต่อจากพระราชพิธีที่ขมกล การพระราชพิธีนี้ว่าด้วยเรื่องของการลงมือไถเป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณสมัยและอยู่ในพระราชพิธีสิบสองเดือนจัดขึ้นในเดือนหก

สำหรับในการประโคมดุริยางคดนตรีในพระราชพิธีที่ขมกลจรถพระนังคัลแรกนาขวัญ มีรายละเอียดการบรรเลงในแต่ละช่วงดังนี้

ช่วงที่ ๑ วันพระราชพิธีที่ขมกล ซึ่งจัดขึ้น ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามนั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินถึงพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดเทียนท้ายที่นั่งบูชาพระพุทธรูปมณฑลวิเศษรัตนปฏิมากร พระพุทธรูปสัมฤทธิ์ พระพุทธรูปฉลองพระองค์พระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลกย์และพระพุทธรูปฉลองพระองค์พระพุทธรูปเสด็จล้านภาลีแล้วทรงจุดธูปเทียนที่ธรรมมาสน์ศิลา ทรงกราบ ขั้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปี่พาทย์พิธี^๒ บรรเลงเพลงช้า^๓**

^๑ นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติกร กลุ่มวิจัยและพัฒนาการสังคีต สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

^๒ วงปี่พาทย์พิธีในงานพระราชพิธีนี้ ใช้วงปี่พาทย์พิธี (เครื่องคู่) ประกอบไปด้วย ปี่ใน ๑ เลาร ฆ้องวงใหญ่ ๑ ฆ้องวงเล็ก ๑ วงฉิ่ง ๑ คู่ ตะโพน ๑ ลูก และกลองทัด ๑ คู่

^๓ เพลงช้า เป็นเพลงหน้าพาทย์สำหรับประกอบกิริยาการเดินไปหรือมาด้วยจริยวัตรอันงดงามในงานพระราชพิธีนี้นำมาบรรเลงเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินเข้าพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ช่วงที่ ๒ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายสร่งพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ และพระพุทธรูปสำคัญแล้ว จะทรงประพรมพีชต่าง ๆ ทรงโปรยดอกมะลิและกลีบกุหลาบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพวงมาลัยถวายที่พระพุทธรูปทุกองค์ ขึ้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปี่พาทย์พิธีบรรเลงเพลงสาธุการ**^๔

ช่วงที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา เข้าไปเฝ้าฯ ถวายบังคม ทรงหลั่งน้ำสังข์พระราชทานรดที่ศีรษะ ทรงเจิมแบ่งกระแจะที่หน้าผาก พระราชทานใบมะตูมและพระราชทานพระอัมรังคนพเก้า ขึ้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปี่พาทย์พิธีทำเพลงมหาฤกษ์**^๕

ช่วงที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ทรงหลั่งทักษิโณทก พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เมื่อพระสงฆ์ออกจากพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปี่พาทย์พิธีบรรเลงเพลงกราวรำ**^๖ ถือเป็นอันเสร็จสิ้นการพระราชพิธีที่ชมงคลในช่วงเย็นของวันแรก

ในวันที่สอง ช่วงที่ ๑ พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ การประโคมดุริยางคดนตรี จะเริ่มขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวงในเวลาเช้า เริ่มจากเจ้าพนักงานจัดตั้งริ้วขบวนอิสริยยศ ตามแบบประเพณีโบราณรับพระยาแรกนาลงจากรถยนต์หลวงสวมลอมพอกเดินเข้าประจำที่ ในกระบวน พร้อมด้วยคู่เคียง ๒ ข้าง ข้างละ ๘ นาย ผู้เชิญเครื่องยศและเทพีจัดเป็นรูปกระบวน ยাত্রาไปยังโรงพิธีพราหมณ์ ขึ้นตอนนี้ **วงปี่ชวากลองชนะบรรเลงเพลงพญาเดิน** อันเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่หมายถึงการไปมาของผู้มีศักดิ์

ช่วงที่ ๒ พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐานสวดมือเลือกหยิบดิงผ้าออกมา โดยระหว่างพระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐานนี้ **วงปี่พาทย์พิธีบรรเลงเพลงสาธุการ** จนเลือกผ้าและนุ่งทับผ้าที่นุ่งแล้วเสร็จ จึงยุติการบรรเลง

ช่วงที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เสด็จขึ้นประทับ ณ มุขกลางหลังพลา **วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** รับเสด็จ

ช่วงที่ ๔ ครั้นได้มงคลอุดมฤกษ์ ไห่หลวงบูชาพระฤกษ์ ไห่หลวง**ลั่นฆ้องชัย** เมื่อพระยาแรกนาจับหางคันไถมือซ้าย มือขวาทือพระแสงปฏิภัก์ บัณฑิตถือพระเจ้าเทวีสุชาติพรมน้ำพระพุทธรพนต์ลงในพื้นดินเดินนำ ขึ้นตอนนี้เจ้าพนักงานพิธี **กระทั่งมโหระทึก** (กระทั่งมโหระทึกตลอดเวลาที่เดินไถ ๙ รอบ)

ช่วงที่ ๕ พราหมณ์เชิญเทวรูปพระโคสุภราชและพระพลเทพเดินนำหน้าพระโคพระยาแรกนาเดินไถ๓รอบ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท** (เมื่อไถ

^๔ เพลงสาธุการ เป็นเพลงหน้าพาทย์ที่หมายถึงการเคารพบูชาพระรัตนตรัยหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

^๕ เพลงมหาฤกษ์ อยู่ในเพลงเรื่องทำขวัญ หมายถึง ได้เวลาปฐมฤกษ์อันควรแก่มงคลพิธีนั้น

^๖ เพลงกราวรำ อยู่ในเพลงเรื่องทำขวัญ หมายถึง การประกอบงานพิธีนั้น ๆ ได้สำเร็จ ลงเรียบร้อยแล้ว

ครบแต่ละรอบโหราหลวงจะทำการ **ลั่นฆ้องชัย เจ้าพนักงานประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท)** ตลอดการเดินโกละ ๓ รอบนี้ **วงปี่พาทย์พิธีบรรเลงเพลงเชิดฉาน** อันเป็นเพลงที่หมายถึงการเดินอย่างสง่างามของสัตว์ ในที่นี้หมายถึงการเดินด้วยท่าทางอันสง่างามของพระโค เมื่อพระยาแรกนาโกละไปโดยรี ๓ รอบ เพื่อพลัดคืนให้เป็นก่อน **วงปี่พาทย์บรรเลงเพลงโคมเวียน** อันเป็นเพลงที่หมายถึงการเสด็จมาของเทพเจ้าและเทวดาที่มาร่วมชุมนุมในพระราชพิธีนี้ และสุดท้าย โกละอีก ๓ รอบ เพื่อกลบเมฆศัตรูพิษลงในดิน ขึ้นตอนนี้ **วงปี่พาทย์พิธีบรรเลงเพลงปลุกต้นไม้** อันเป็นเพลงที่หมายถึงความเจริญงอกงามทางเกษตรกรรม วงปี่พาทย์พิธีจะบรรเลงเพลงปลุกต้นไม้จนกระทั่งหว่านกลบเสร็จ วงปี่พาทย์พิธีจึงจะลงจบด้วย **เพลงท้ายรั้ว**

สำหรับความหมายของเพลงหน้าพาทย์ ที่นำมาใช้ประโคมในช่วงที่ ๕ ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนั้น นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ ได้อธิบายไว้เพิ่มเติม ดังนี้

“เพลงเชิดฉาน” เป็นเพลงหน้าพาทย์สำหรับบรรเลงประกอบแสดงในฉากที่เป็นการไล่ตามกันระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ยกตัวอย่าง เช่น ในฉากพระรามตามกวาง จากการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ฉะนั้นการนำเพลงเชิดฉานมาบรรเลงในพระราชพิธีนี้ จึงสื่อความหมายถึงการเดินทางของมนุษย์และพระโค สำหรับเพลงโคมเวียน เป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการไปมาของเทวดา สื่อความหมายได้ว่าเหล่าเทวดาได้เสด็จเข้าร่วมในมณฑลพิธี ส่วนเพลงปลุกต้นไม้ สื่อความหมายถึงกิริยาของพระยาแรกนาที่กำลังหว่านข้าว (สิริชัยชาญ พักจำรูญ, **สัมภาษณ์**, ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖)

อนึ่งการบรรเลงปี่พาทย์พิธีในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนี้ แต่โบราณไม่ได้มีหลักฐานปรากฏว่ามีวงปี่พาทย์บรรเลงแต่อย่างใด ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชปรารภขึ้นกับพระราชครูวามเทพมุนีว่า “ในการพระราชพิธีนั้นไม่มีดนตรีบรรเลงรู้สึกเจ็บเหงาจนเกินไป” จึงมีพระราชกระแสรับสั่งให้พระราชครูวามเทพมุนี แจ่มแก่ นายมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ ว่ามีพระราชประสงค์เช่นนั้นด้วยเหตุนี้ **นายมนตรี ตราโมท** ศิลปินแห่งชาติ จึงบรรจงเพลงหน้าพาทย์ที่มีความหมายอันเป็นมงคลและเกี่ยวข้อลงไปในพระราชพิธีของการพระราชพิธีนี้ตามพระราชประสงค์ โดยมีการประโคมด้วยวงปี่พาทย์พิธีในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๙ จึงถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ช่วงที่ ๖ เมื่อโหราหลวงได้ถวายคำพยากรณ์เสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะแห่พระยาแรกนาเป็นกระบวนอริยยศออกจากโรงพิธีพราหมณ์ ผ่านพลับพลาหน้าพระที่นั่ง ขึ้นตอนนี้ **วงปี่ชวา กลองชนะบรรเลงเพลงพญาเดิน** อันเป็นเพลงเกียรติดียศสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่พระยาแรกนา

ช่วงสุดท้าย เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินกลับ **วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** เป็นอันเสร็จการพระราชพิธีพิฆัมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พระราชพิธีอันเป็นมงคลและเป็นขวัญกำลังใจแก่เกษตรกรชาวไทยทั่วประเทศ

รายการอ้างอิง สิริชัยชาญ พักจำรูญ. ศิลปินแห่งชาติ. **สัมภาษณ์**, ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖.

คำประกาศรัฐพิธีพืชมงคล

ขยมบาทบวร อาทรถวายอภิวาท นาถนายก ดิลกโลกยวิสัย ปืไหวด้วย
โลกยธรรม์ สรรพเกลศลอมละ สละสิ่งเศร้าโศกสูญสมบูรณัธรรมเป็นทั้งอก
พันลอกล้ำพีโลงาม ยามนรชาติหญิงชาย กระจายร้อนด่างฤษณัธัญจน บัควรเป็น
ทั้งอกแห่งผล พระธรรมที่สมเด็จพระทศพล บัณชुरตรัส อุบัตงอกด้วยงามความนี้
ยิ่งควรยอ ผู้เข้าขอบังคมบรมสुकตโคดมน์นั้น ชั้นเคารพนบ ในธรรมคุณสุนทร
ศราวกสงฆ์ อันจำนงว่าเป็นเนื่อนา วิเศษเหตุหว่านพืชเจริญผลอนนตคุณูปการ
เพื่องพื้น ในภพนี้ภพหน้า อนึ่งอันว่าพืชคือกุศล อันให้ผลในปรตยุบัน จงพลัน
เสร็จแสดงผลกลปรารธนา บรรดาบุพพณัณอปรณัชาติในมาสนี้กำหนดมีรัฐพิธี
พืชมงคล ขอพืชผลในสยามจงงอกงามด้วยดี อย่ามีพิบัติเบียดบาราศผล สมเด็จ
พระทศพลบัณชुरแถลง แสดงว่าศรัทธาเป็นของปลูกประจำปีอินทรีย์สำรวมคือ
น้ำฝน ปัญญาถลกับแอกไถ ใจเป็นเชือกชัก ประตักคือสติ กลิเกษตร ประเวทสุ
คิว่าไลย อันนिरภัยพันพิบาก พระผู้ทรงพระภาคย์บรรชुरธรรมบรยาย คลายคลี่ถ้วน
ล้วนคำจริงพระเจ้าตรัส อำนาจสัตย์เป็นที่ดำรง จงพืชอันชนหว่าน ทุกท้วย่าน
แนวนาประชาราษฎร์ชนบท งอกงามหมดปวิกล ฝนอุดมดี

หนึ่งพระเตมีย์มุกุมาร ขานคาถาสุดตีว่าโคของผู้บมีจิตคตต่อเพือนยอมจะ
กลาดเกลื่อนมานมากมวล ควรเป็นอุปการแดโครส จรดงานไถได้สะดวกพลัน
พืชสามัญอันตนหว่าน พ่านเหลือแหล่ แพร่เหลือหลาย สบายบริโภคเพิ่มพูนสวัสดิ
อำนาจสัตว์ไมตรีจิต มิตรธรรมคุณสุนทรพิเศษ ขอให้ข้าวอันจะหว่านลงใน
เขตสยามรัฐชนบทกำหนดสามวันพลันงอกงามสรดิน อธิกัท้วภูมิพื้น แผ่นหล้า
เลี้ยงไสวา

รัฐพิธี หมายถึง งานที่รัฐบาลกราบบังคมทูลขอพระมหากษัตริย์ ให้ทรงรับไว้เป็นงานรัฐพิธีมีหมายกำหนดการเป็นการประจำเช่นกัน ซึ่งมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จฯ ไปทรงเป็นประธานในงานนั้น ๆ หรือจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้แทนพระองค์ก็ได้ ความสำคัญของข้อแตกต่างอยู่ที่ รัฐพิธี รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด แล้วขอพระราชทานเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ได้แก่ วันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นต้น

หนึ่งสมเด็จพระบรมจอมไทยถวัลย์รัชบำรุงราชภรณ์ รั้งพุทธศาสน์ให้รุ่งมั่งพระกมล
อุตสาหะ สละความไร้ให้พระนคร ถอนทุกข์ทั่วอาณาเขต เหตุการณูปหุลเมตตา
ตั้งพระหฤทัย จะให้ไพบุลย์ทั่วตระกูลกฏมกิกพานิช พิพิธเพรียงอาณาประชาราษฎร์
อำนาจสัตย์ทรงอธิษฐาน จงบันดาลให้พืชอันเพาะเลยแลสำรายเจริญงอก พันลอก
ลัดรบัดใบไกลอุปทรพสิ่งวิกลสำเร็จผลเพิ่มประโยชน์ยาวชีวิต กิจเกื้อหนุนทุนทรัพย์
อันซื่อจ่าย ง่ายสะดวกได้โดยดั่งสมเด็จให้ราชเจ้าโปรดประสงค์เสถียรเทอญฯ

อนึ่ง ข้าพระบาท ผู้รับพระราชดำรัสเหนือเกล้าประกาศแต่เทพเจ้าทั้งมวล
ผู้ควรสดับรับจนประกาศิต แห่งสมเด็จพระบรมบพิตรเจ้าจอมภพทรงพระปรารภ
เรื่องพระพุทธรูปปฏิมาคันธารราชภรณ์ อันมีในวาริชชาติชาฎกนิทานว่าเมื่อสมเด็จ
พระพิชิตมารมุนีเนาในพระเชตะวัน ชั้นธเสมาเมืองสาวัตถิ มีทรภิกษุพิกลทั้งเวียง
เปลื้องแล้งกระลำพรไชนาดอนถึงลุ่มลาด บำราศน้ำทุกแหล่งหล้าข้าวกล้าไปงามลัด
อุบัติเปลี้ยเตี้ยต่ำดิน สิ้นฐิโนมาบลาบลาธาร ละหารแห่งเป็นระแหง หมุ่มัดสยา
ก็ฟุบแผงดำดินตันตระดกใจ ไภยพิทการกาจ มากวนกินทุกเข้าค้าย้ายายี ถึงแม้
ว่าน้ำในโบกขรณีอันบริสุทธ์พุทธบริโลกเคยเพ็ญอยู่ ก็ยุบยอบจนเห็นตม สมเด็จ
พระบรมศาสดาได้ทราบอรรถ ความพิบัติบังเกิดแก่หมุ่มัจฉาชาติเหล่าหลาย
และอันตรายแห่งข้าวกล้า ฟ้าฝนแล้ง แห่งโบโรย เป็นไปโดยวิปริต ธกิดำริคิดจะ
อนุเคราะห์มหาชน อันทนทุกข์ลำบาก ครั้นธเสด็จจากโคจรสฐานสำราญกัทรกิจ
สถิตแทบเจนิยน เตียรถัสโรช โบกขรณี ธกิมิพุทธพจน์อันไพเราะเรียกพระอานนท์
ให้นำผ้าสรองชลมาด่วนด่วน ส่วนพระอานนท์อนุชกัทูลแถลงแสดงว่าน้ำในสระ
สิ้นเสียหลายวัน ธกิดำริฉฉันดังก่อนเร่งเอาที่อนุชกัสาฎกมาอย่างหนึ่งเนาไว้ เราจะ
โสจรสนานสำราญสกุณธ์ ในตำบลโบกขรณีนี้จึงได้ พระอนุชกัให้อำนาจอนุชกั
สาฎกยกมายื่นถวายต่อพระหัตถ์แห่งพระองค์ ก็ทรงกระวัดพระวรกายชาย
ส่วนหนึ่ง ครั้นนั้นทรงคลุมพระอังษประเทศทำอาการปานประหนึ่งจะสรองชลกษณ
นั้นมหาเมฆมืดทั่วหล้า ฟ้าอุโฆษครรชิตวิชชุลดาเมลีองแมลลอบ แวววาบแวบคัคคณานต์
พรชชารท่มลงบ่น้อย พระพร้อยพร่ำพราพรดเดียวดูน้านานองทุกย่านแนวนา

ฝูงประชาชนชื่นชมแจ่มใจชม บรมพุทธานุภาพฯ พระเจ้าทราบสารสดุดีก็มีพุทธบัพฑูร
แถลง แสดงมัจฉชาฎกยกยบลบรรายว่าแม้งถึงในกาลจางายอดีตภาพ เราเป็น
นพมัจฉชาติ สมัยนั้นปราศจากฝนชลชรรถึง บึงบางทาง ละหาญห้วยก็แห้งขาด
เราผู้้นพมัจฉชาติอาจอธิฐาน บันดาลให้น้ำฟ้าตกทั่วหล้าแหล่งดินดอนชละจร
เริ่งรื้นฝ้าย ผุดดำ้วย เกษมสินธุ์เพื่อประภูทินทำสัตย์ มหัตจรรยาธิษฐาน มีตำนาน
ในพุทธศาสน์ ครั้น พระโลกนาถนิพพานแล้ว แคล้วมาหลายร้อยฉนนามีบุริรัมย์พิไสย
ชื่อเวียงไชยคันธารราชภูร์ พระบาทเจ้ากรุงโกรมโสมนัสน้อมเลื่อมไสย ในพระ
มัจฉนัตติกเถรเวรตตั้ง ยังอยู่ในพุทธศาสน์ภายหลังราชคันธารพิไสย องค์ใด
องค์หนึ่ง ซึ่งสดับเรื่องพุทธานุภาพ มหิติมมหาพารบันดาลให้ฝนสวรรค์พรชุก
ตกทันอยากมากด้วยดี ธกัก็มีกมลประสงค์ทรงให้สร้างวรพิมพ์พุทธานุภาพ ทรงแฎก
ปกพระสกนธ์ส่วนหนึ่ง ครึ่งนั้นทรงสะพักพระกรขวากวักเรียกฝน ดำกลกรซ่าย
หงายรองพิรุณแสดงคุณคือปริศนานัย ขอฝนดลวสานฤดูใดเปลื้องแล้ง ซ้ำวกล้ำ
แห่งไบสรบง ธกัให้เชิญองค์ปฏิมา เหนือมัญจาศนพิธิ พลีบายบูชาอายุจัน
ขอพรุณพาชธารุก ให้ตกในประเทศเกษตรแห่งตนตามปรารถนา เนื่องนามมา
พุทธานุภาพเทศดั่งนั้น หมั้นสมมตสมญาพุทธานุภาพคันธารราชภูร์ มีมามาตรบัตนี้
เพื่อพิมพ์พระเจ้ากัก่อสร้างสืบมาฯ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกบุนยโศลกสยามินทร์ ทรงพระราช
จินตนาการในตำนานเรื่องมัจฉชาติ สามารถรู้เรียกพรชุกให้ตกในประเทศหนึ่งได้
ทรงทอดพระเนตรรูปพระคันธารราชภูร์ อันนายช่างฉลาดหล่อแต่โบราณ มี
อาการดั่งกล่าวแล้ว บ่แคล้วที่จะคลาศ จึงได้มีพระบรมราชวโรกาส สาระสั่งให้สร้าง
อย่างยั้งยง พระองค์หนึ่งใหม่ใกล้ด้วยคำทำงานเงลาอาศน์เอี่ยมลออกตาควรบูชา
สรวมพรชพิธิ และอัญชลีในวันหว่านพีชเป็นปฐมและประนมในชโลสารณพิธิ
ดลวันดีเดือนไพศาช ทรงปริตยาคยั้งยงบายบรรจงบรรเจิด เลิศด้วยสุพยณชน
เทียรยอมทานถวายแต่สงฆ์ทรงอุทิศ ส่วนพระราชกุศล แต่สกลเทพยในแหล่งหล้า
ฟ้าเมืองแมน แดนพรหมโกฏิ จงสมโมทย์กมลยินดีรับพลีธรรมบรรณาการ มานสุช

สัมฤทธิ์ หนึ่งทรงอุทิศพระราชกุศลราศีแด่สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแต่หลัง ๆ อันเสด็จสถิตย์ยังพยุหะเหม เกษมนิเวศน์ ประเทศทิพย์ใด ๆ จะมีพระหฤทัยจำนง ดำรงรับพระราชกุศล สรรพทรงบำเพ็ญ เป็นที่ชื่นชมบรมสุข ทุกทุกพระเจ้าแผ่นดินฯ

บัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เสด็จสถิตตราไชยศวรรย์ กันอาณาจักร รักษาพุทธศาสน์ มีกมลประสงค์จงจะบำรุง ผนวกราษฎร์ชาติซีพราหมณ์พรหมจรรย์ สรรพสมณเพศให้ไพบูลย์พูนพันเอิญเจริญ ศุภผลตลอดโดยจิต ขอพุทธฤทธิ์เทพยอำนาจราชกฤดาภินิหารบุญญาธิการ พระมหากษัตริย์แห่งสยามรัฐทุกพระองค์ จงประสิทธิ์ความสมบูรณ์พูนสวัสดิภาพ ทั่วหล้า ดาลดินฟ้าอุทกธาร เป็นปรกติการทุกขอมพรษถ่วนบรรัชท์เกษตรกร อาหารในสรรพกิจ คัดมันมั่งผลุดตน ขววยขวนเร่งริเริ่มเพิ่มโภคผลเพียบเพ็ญ เป็นทางดำเนิน ดลความเจริญทั่วหน้าตั้งประสงค์เจ้าหล้า สฤษฏีได้ทุกสถาน ถ้วนเทอญฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

คาถาพิฆัมภค

นโม ตสฺส ภควโต
สุนิพฺพุตฺส ตาทีโน
สมฺมาวิรุฬฺหธมฺมสฺส
สาวกานํ ปรมฺปฺรา
ตสฺส ปารมิตฺเชน
สทฺธมฺโม อมตฺบโผล
เกลสฺสนฺตาปจฺจุณฺเหปี
โลเก รุหฺติ ฐานโส
ตํ โข พุทฺธํ ภควนฺตํ
สสทฺธมฺมํ สสาวกํ
อภิวนฺทีย ปุเชตฺวา
สุเชตฺเต รตนตฺตเย
โรเปม ปุญฺญพีชานี
ณฺณสฺส สาธกานี โน
โลเก ทุกฺขสฺส โลกมฺหา
สมฺมา นิสฺรณสฺส จ
นนานุปกาโรปการผลานํ
ยุตฺตคาลโต
ทิกฺกุรฺฐธมฺเม สมฺปฺราเย
อปฺราปรียะปี จ
ยญฺเจตฺต ทิกฺกุรฺฐธมฺมสมฺมึ

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ผู้เสด็จนิพพานดีแล้ว ยังมีพระคุณคงที่
มีพระธรรมงอกงามโดยชอบแล้ว
เพราะอันน่าสืบ ๆ มา แห่งพระสาวกทั้งหลาย
ด้วยเดชแห่งบารมี ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
พระสัทธรรม มีอมตะเป็นผล
ย่อมเจริญขึ้นในโลก แม้อันรณงม
ด้วยความแผดเผาแห่งกิเลสตามฐานะ
เราทั้งหลายอภิวาทบูชาแล้ว
ซึ่งพระผู้มีพระพุทธภาคเจ้านั้น
ทั้งพระสัทธรรม ทั้งพระสาวก
ชื่อว่าหว่านพีชคือบุญทั้งหลาย
ในพระรัตนตรัยอันเป็นเขตดี
พีชคือบุญนั้น เป็นเครื่องยังญาณของเรา
ทั้งหลายให้สำเร็จด้วย
ยังความทำที่สุดแห่งทุกข์ในโลก
ให้สำเร็จด้วย ยังความหลีกเลี่ยงออกจากโลก
โดยชอบให้สำเร็จด้วย
พีชคือบุญมอบให้ซึ่งผล เป็นอุปการะ
มีประการต่าง ๆ
ตามกาลอันเหมาะสม
ในทิกฺกุรฺฐธมฺมด้วย ในสัมปรายภพด้วย
ทั้งในภพต่อ ๆ ไปด้วย
ส่วนพีชคือบุญชนิดใด ๆ มอบให้

ผลานํ สมปทายกํ
ปวุตตํ ปุณฺณวีย์ขํ ยํ
เหตุ ตํ อิจฉิตตผลํ
กาเล สมมา วิรูหนตุ
มา วินสฺสนตุ สพฺพโส
ปุพฺพพณฺณาปรณฺณวีชานี
อิมานี อีทิสานี จ
ยานี อิมสมฺมึ ปวุตตานิ
สฺยามรฏฺฐเฐ ตทฺทิตฺทิตฺ
ภาสิตํ พุทฺธเสฏฺฐเฐน
สจฺจํ โลกคฺคฺคาทินา
สทฺธา พิชํ ตโป วุฏฺฐิ
ปญฺญา เม ยฺคนนฺจลํ
ทิริ อีสามโน โยตตํ
สติ เม ฆาลปจันํ
กายคฺคฺคฺโต วจฺจคฺคฺโต
อาหาเร อุทฺเธ ยโต
สจฺจํ กโรมิ นิทฺทานํ
โสฺรจฺจํ เม ปโมจันํ
วิริยํ เม ธฺรฺโรธฺรยทํ
โยคฺคฺคฺเขมาธิวาทนํ
คจฺจตฺติ อนิวตฺตนฺตํ
ยตฺถ คนฺตฺวาน โสจฺจติ
เอวเมสา กสิ กฏฺฐฺธา
สา โทติ อมตฺปผลา
เอตํ กสิ กสิตฺวาน
สพฺพทฺทุกฺขา ปมฺจจฺจตีติ

ซึ่งผลทั้งหลาย ในทิฏฐุธรรมนี้ที่เรา
ได้หว่านไว้แล้ว
ขอพืชคือบุญนั้น ๆ จึงให้ผลที่เราปรารถนาแล้ว
บุพพัตถ์พืช และอปรัตถ์พืชทั้งหลาย
เหล่าใด ที่กสิกรทั้งหลายหว่านไว้แล้ว
ในทีนั้น ๆ ในสยามรัฐนี้ ขอบุพพัตถ์พืช
และอปรัตถ์พืชทั้งหลายเช่นนี้ เหล่านี้
จงงอกงามดี ตามฤดูกาลเถิด อย่าเสียไป
โดยประการทั้งปวงเลย
คำสัตย์อันพระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐที่สุด
เป็นอัครวาทีในโลก ได้ตรัสไว้แล้วว่า
ศรัทธาเป็นพืช ตบะเป็นฝน
ปัญญาของเราเป็นแอกและไถ
ทิริเป็นงอนไถ ใจเป็นเชือก
สติของเราเป็นฆาลและปลัก
เราค้มทางกายแล้ว ค้มทางวาจาแล้ว
ประหยัดท้องในเรื่องอาหารแล้ว
เราทำสัจจะให้เป็นเหตุการณ์ผัดเจ
ความพอใจของเรา คือความพินหน้ำที่
วิริยะของเราเป็นตัวการงาน
ซึ่งนำถึงที่อันเกษมจากโยคะไป
สู่ที่ไม่กลับ
ที่ไปถึงแล้วไม่เศร้าโศก
การทํานานี้ ใครทำได้อย่างนี้
ย่อมเป็นที่มื้อมตะเป็นผล
บุคคลทํานานี้แล้ว
ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

เอเตน สจจวชฺเซน
ปวุตตา พีชชาติโย
บุพฺพพณฺณา จาปรณฺณา จ
วิรุหนตุ ตฺหี ตฺหี
ราชาณฺกเขตตฺถุตฺถุสฺมี
สพฺพตถ ฐฺริมณฺทเล
บุปฺพผลารผลปฺินฉิ
ธรา โหนเตวว สพฺพโส
ภาสิตา จยมา คาธา
มฺกผกเกน สตถุณา
คาโว ตสสฺ ปชายนฺติ
เขตตฺเต วุตตํ วิรุหฺติ
วุตตณํ ผลมสนาติ
โย มิตตานํ นฺ ทุภฺกติ
วิรุพฺพมฺลสนตานํ
นิโครธมิว มาสุโต
อมตฺตา นบฺปสหนฺติ
โย มิตตานํ นฺ ทุภฺกติ
เอเตน จาปี สจฺเจน
ปวุตตา พีชชาติโย
บุพฺพพณฺณา จาปรณฺณา จ
วิรุหนตุ ตฺหี ตฺหี
ราชาณฺกเขตตฺถุตฺถุสฺมี
สพฺพตถ ฐฺริมณฺทเล
สมฺบุณฺณา ผลบุปฺเพหิ
ปชายนฺเตวว สพฺพโส
อมฺหากณฺจ มหาราชา

ด้วยการกล่าวสัจธรรมนี้
บุพพัตถณพีช และอปรัตถณพีช
ทั้งหลายที่หว่านไว้แล้ว
จงงอกขึ้นในที่นั้น ๆ
ต้นไม้ผลทั้งหลาย ในฐฺริมณฺทล
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงทรงไว้ซึ่งดอกและผลเป็นกลุ่มช่อ
โดยประการทั้งปวง เทอญ
อนึ่ง คาธาเหล่านี้ อันพระศาสดา
ผู้ทักรานเสียซึ่งความเบ้ ได้ทรงภาษิตไว้ว่า
ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร โคทั้งหลายของ
ผู้นั้นย่อมตกลูก พืชที่หว่านไว้ในนา
ย่อมงอกงาม ผู้นั้นย่อม
บริโภคผลแห่งพืชทั้งหลายที่หว่านไปแล้ว
ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร ศัตรูทั้งหลาย
ย่อมข่มเหงผู้นั้นไม่ได้
เหมือนลมรังควานต้นไทร อันมีราก
และลำต้นงอกงามแล้วไม่ได้ฉะนั้น
แม้ด้วยคำสัจธรรมนี้
บุพพัตถณพีช และอปรัตถณพีช
ทั้งหลาย ที่หว่านไว้แล้ว
จงงอกขึ้นในที่นั้น
ต้นไม้ ผลไม้ทั้งหลาย ในแดนดิน
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงสมบุรณ์ด้วยผลและดอก เมล็ด
ออกโดยประการทั้งปวงทีเดียว
ก็สมเด็จจพระมหาราชของพวกเรา

สยามินโท มหิปปติ
รฎฐั สมมาภิปาเลนโต
สมพุทฺธสฺสาปิ สาสนํ
ราชาณกเขตตภูตสฺมี
สกลเ มหิมณฑล
สพฺเพสมฺปิ นิवासินี
ปาณินํ สุขกามินี
สุขํ วุฑฺฒิํ จ ปตฺเถติ
เวปุลลญฺจาณุปฺพุทฺโส
เอเตน จาปิ สจฺเจน
ปวุตฺตา พิชชาติโย
ปฺพุทฺถญฺณา จาปรญฺณา จ
วิรูหนฺตุ ตฺหิ ตฺหิ
ราชาณกเขตตภูตสฺมี
สพฺพตฺถ ภูริมณฑล
สมปฺภุญฺญา วิปฺลา โหนฺตุ
สมฺบชฺชนเตว สพฺพโสติ

ผู้เป็นพระเจ้าแผ่นดินจอมสยาม
ทรงอภิบาลแคว้นแคว้นโดยชอบ
ทั้งพระศาสดาของพระสัมพุทธเจ้าด้วย
ทรงปรารถนาความสุข ความเจริญ
และความไพบุลย์ โดยลำดับ
แก่ประชาชนแม่ทั้งปวง
ผู้อยากได้ความสุข
อาศัยอยู่ในแดนดิน ทั้งสิ้น
อันเป็นพระราชอาณาเขต
แม้ด้วยคำสัตย์นี้
บุพพัตถพิช และอปรัณณพิช
ทั้งหลาย ที่หว่านไว้แล้ว จง
งอกขึ้นในที่นั้น ๆ
ต้นไม้ ผลไม้ทั้งหลาย ในแดนดิน
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงเป็นพฤกษชาติสมบุรณ์ไพบุลย์
จงถึงพร้อมโดยประการทั้งปวงเทอญ

รายนามพระยาแรกนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน

พ.ศ.	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๕๐๓ - ๒๕๐๔	ม.จ. จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์	อธิบดีกรมการข้าว
๒๕๐๕ - ๒๕๑๒	นายสละ ทศานนท์	อธิบดีกรมการข้าว
๒๕๑๓ - ๒๕๑๔	นายแสวง กุลทองคำ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๑๕ - ๒๕๒๒	นายปรีดา วรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๓ - ๒๕๒๕	นายเฉลิม อารังนาวาสวัสดิ์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๖	นายกำจาล เทพหัสดิน ณ อยุธยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๗ - ๒๕๒๘	นายพิสิษฐ์ ศศิผลิน	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕๒๙ - ๒๕๓๐	นายยุกติ สาริกะภูติ	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
๒๕๓๑ - ๒๕๓๓	นายทวีศักดิ์ เสสะเวช	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕๓๔ - ๒๕๓๕	นายยุกติ สาริกะภูติ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๓๖ - ๒๕๓๘	นายสมหมาย สุรกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๓๙	นายณรงค์ ชูประกอบ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๐ - ๒๕๔๑	นายทวีศักดิ์ เสสะเวช	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๒ - ๒๕๔๖	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๗ - ๒๕๕๐	นายบรรพต หงษ์ทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๑ - ๒๕๕๒	นายจรัลธาดา กรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๓	นายยุคล ลี้มแหลมทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๔	นายเฉลิมพร พิรุณสาร	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พ.ศ.	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๕๕๕	นายศุภชัย บานพับทอง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๖ - ๒๕๕๘	นายขวลิศ ชูขจร	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๑	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๒	นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๓	ผู้ทำหน้าที่หัวหน้า นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๔	ผู้ทำหน้าที่หัวหน้า นายทองเปลว กองจันทร์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๕	นายทองเปลว กองจันทร์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๖	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๗	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สถิติน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก
ที่นำเข้าไปพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน

พ.ศ.	น้ำหนัก
๒๕๓๖	๑,๖๗๙ กิโลกรัม
๒๕๓๗	๑,๕๒๖ กิโลกรัม
๒๕๓๘	๑,๕๒๐ กิโลกรัม
๒๕๓๙	๑,๓๖๖ กิโลกรัม
๒๕๔๐	๑,๔๔๒ กิโลกรัม
๒๕๔๑	๑,๔๘๒ กิโลกรัม
๒๕๔๒	๑,๓๕๗ กิโลกรัม
๒๕๔๓	๑,๒๒๕ กิโลกรัม
๒๕๔๔	๑,๗๕๗ กิโลกรัม
๒๕๔๕	๑,๕๕๖ กิโลกรัม
๒๕๔๖	๑,๕๓๔ กิโลกรัม
๒๕๔๗	๑,๖๔๑ กิโลกรัม
๒๕๔๘	๑,๗๔๑ กิโลกรัม
๒๕๔๙	๑,๕๘๔ กิโลกรัม
๒๕๕๐	๒,๐๑๑ กิโลกรัม
๒๕๕๑	๑,๘๙๓ กิโลกรัม

พ.ศ.	น้ำหนัก
๒๕๕๒	๑,๙๒๐ กิโลกรัม
๒๕๕๓	๑,๗๙๑ กิโลกรัม
๒๕๕๔	๑,๗๙๙ กิโลกรัม
๒๕๕๕	๙๐๐ กิโลกรัม
๒๕๕๖	๑,๔๑๗ กิโลกรัม
๒๕๕๗	๒,๐๘๒ กิโลกรัม
๒๕๕๘	๒,๖๕๕ กิโลกรัม
๒๕๕๙	๒,๖๖๗ กิโลกรัม
๒๕๖๐	๒,๘๖๕ กิโลกรัม
๒๕๖๑	๑,๗๙๙ กิโลกรัม
๒๕๖๒	๑,๒๐๖ กิโลกรัม
๒๕๖๓	๑,๔๕๘ กิโลกรัม
๒๕๖๔	๑,๓๙๖ กิโลกรัม
๒๕๖๕	๑,๗๒๘ กิโลกรัม
๒๕๖๖	๒,๒๔๔ กิโลกรัม
๒๕๖๗	๒,๗๔๓ กิโลกรัม

รายชื่อพระโคแรกนาขวัญและพระโคสำรอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน

พ.ศ.	พระโคแรกนาขวัญ		พระโคสำรอง	
๒๕๓๖ - ๒๕๓๗	เพชร	พลอย	มิ่ง	มงคล
๒๕๓๘ - ๒๕๔๑	รุ่ง	โรจน์	เพชร	พลอย
๒๕๔๒	เพชร	ทอง	โรจน์	พลอย
๒๕๔๓	เพชร	ทอง	เทิด	ทูน
๒๕๔๔	โรจน์	ทอง	เทิด	ทูน
๒๕๔๕	เทิด	ทูน	โรจน์	ทอง
๒๕๔๖	โรจน์	ทอง	ล้ำ	เลิศ
๒๕๔๗ - ๒๕๔๘	เทิด	ทูน	ล้ำ	เลิศ
๒๕๔๙	ล้ำ	เลิศ	เทิด	ทูน
๒๕๕๐	เทิด	ทูน	โรจน์	เลิศ
๒๕๕๑	เทิด	ทูน	ฟ้า	ใส
๒๕๕๒ - ๒๕๕๕	ฟ้า	ใส	เทิด	ทูน
๒๕๕๖ - ๒๕๕๗	ฟ้า	ใส	มั่น	คง
๒๕๕๘	เลิศ	ฟ้า	เพิ่ม	พูล
๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	เพิ่ม	พูล	พอ	เพียง
๒๕๖๑	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๒	เพิ่ม	พูล	พอ	เพียง
๒๕๖๓ - ๒๕๖๔	-	-	-	-
๒๕๖๕	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๖	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๗	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗
ที่ ๑ /๒๕๖๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

ด้วยคณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และประสบผลสำเร็จ อาศัยอำนาจตามข้อ ๒ ของคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๓๔/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ และมติคณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ ในคราวการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ จึงมีมติแต่งตั้งคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ จำนวน ๒๓ คณะ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. คณะทำงานอำนวยความสะดวกทั่วไป

องค์ประกอบ	
๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายทวีชัย ทนเคน)	ประธานคณะทำงาน
๒. นายโพธิ์จรูญ หาดแก้ว	คณะทำงาน
เจ้าหน้าที่งานในพระองค์ ระดับ ๘ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง	
๓. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๔. นางสาวจรัสศรี รัตตะมาน	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร	
๕. นายสุภัทร พันธุ์บูรณานนท์	คณะทำงาน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการไฟฟ้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	
๖. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	คณะทำงาน
๗. รองอธิบดีกรมชลประทาน (นายวิฑูรย์ แก้วมี)	คณะทำงาน
๘. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายทรงศักดิ์ สรภักข)	คณะทำงาน
๙. รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (นายนิรันดร์ นูฮอฮิดา)	คณะทำงาน
๑๐. พลอากาศเอก เสนาะ พรานดิศกุล	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการสำนักงานพิธีกรรมที่เกษตรและสหกรณ์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	
๑๑. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวนฤมล สมนวงค์)	คณะทำงาน
๑๒. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอติ ไชยะปิยะพรรณ)	คณะทำงาน
๑๓. นายกิติกรณ์ เจนไพบูลย์	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์	

๑๔. นางสาววิไลลักษณ์ ...

๑๓๔. นางสาววิไลลักษณ์ น้อยจีน
ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๓๕. นายประสิทธิ์ เกษมวิสิฐกุล
ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๓๖. นายวันนิยะ วาหิน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓๗. นายศักดิ์ชาย ชัยพัฒน์
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้อำนวยการที่

- ๑) ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงาน ฝ่ายต่าง ๆ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗
- ๒) พิจารณางบประมาณค่าใช้จ่ายดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดเตรียมงานพระราชพิธีฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- ๓) เป็นศูนย์กลางอำนวยความสะดวก และดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
- ๔) ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ
- ๕) ประสานงานขอความร่วมมือการจัดเตรียมงานพระราชพิธีฯ
- ๖) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
- ๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งหลักพลาที่ประทับ

องค์ประกอบ

๑. นายสมนึก ปราบนอก
ผู้อำนวยการกองออกแบบก่อสร้างหลักพลาพิธีและโครงการพิเศษ
กรมโยธาธิการและผังเมือง	ประธานคณะทำงาน
๒. นายกอบชนม์ธนะ รังสิกุล
นายช่างโยธาอาวุโส
กรมโยธาธิการและผังเมือง	คณะทำงาน
๓. นาวอากาศโท ฐิติกร เกิดเจริญ
หัวหน้าแผนกสนาม กองสนามบิน กรมช่างโยธาทหารอากาศ	คณะทำงาน
๔. เรืออากาศเอก ปรีชา ดำนิล
รองหัวหน้าฝ่ายซ่อมสร้างสนามบิน
แผนกสนามบิน กองสนามบิน กรมช่างโยธาทหารอากาศ	คณะทำงาน
๕. พันจ่าอากาศโท ภูสิทธิ์ เฉลิมพันธุ์
ช่างสนามบิน ฝ่ายซ่อมสร้างสนามบิน
แผนกสนามบิน กองสนามบิน กรมช่างโยธาทหารอากาศ	คณะทำงาน

๖. จ่าอากาศเอก...

- ๑) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานย่อยการทั่วไป
๔) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. คณะทำงานฝ่ายจัดท่าอากาศยาน

องค์ประกอบ

๑. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายครองศักดิ์ สงรักษา)	ประธานคณะทำงาน
๒. นายสำโรจน์ แลงสี
นายช่างศิลปกรรมอาวุโส
สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร	คณะทำงาน
๓. นายกิตติพันธ์ จันทาศรี
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ
การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๔. นางสาวนันทวัน ทองบุญญ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๕. นางวิจิตรา เขาวงเจียว
ผู้อำนวยการกลุ่มเกษตรชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. นายธนศักดิ์ วิวัฒน์วานิช
ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพระราชดำริ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗. นายสุพัฒน์ กัสต์เดช
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
จังหวัดสมุทรสาคร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายเอกราช บุญล้อมวิเศษ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๙. นายเอกชัย กั้นขาว
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๐. นายชัยสิทธิ์ ภักดีประเสริฐ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. นายธนศ จันทน์อินทร์
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นายศณากุณี พันธะบุญ
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นายนิวัช สุขอนันต์
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นางณภัทร ศักดิ์สุวรรณ
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส กรมส่งเสริมการเกษตร	

๑๕. นายสุพจน์ ...

๑๕. นายสุพจน์ แก้วจินดา
นายช่างเครื่องกลชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๖. นายศรวิทย์ ทรวงชาติ
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นายวันปิยะ วาทีน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ๑) จัดทำลานแรกนาให้สวยงามเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดวันซ้อมย่อย ซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธี
- ๒) ประดับไม้ดอก ไม้ประดับ ปุष्พาลานแรกนา และบุพผนทาสีนรอบลานแรกนา
- ๓) ปูพื้นไม้ภายในเดินที่ผู้เข้าเฝ้าฯ พร้อมปรับพื้นรอบๆ บริเวณเดินเท้า ให้มั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัย
- ๔) ดำเนินการติดตั้งเสาไม้ไว้รอบบริเวณพระราชพิธีฯ ให้มีความมั่นคง แข็งแรง
- ๕) ติดตามสังเกตการณ์ของส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๖) ประสานกรุงเทพมหานครขอใช้น้ำในการทำลานแรกนา
- ๗) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
- ๘) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งกระโจมและจัดเก้าอี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร (นางสาวชลาสิทธิ์ มั่นพพาน)	ประธานคณะทำงาน
๒. นายวรวิทย์ ประวีรทรัพย์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัสดุ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๓. นางสาวอัฐิยา อรุณวงศ์
นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๔. นายเกริกวรรณ แก้วพิมพ์
นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๕. นางสาวสุนันฐิตา วีรวัฒน์เมธินทร์
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. จำสับเฮก ปิยวัฒน์ พรหมเมินทร์
เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗. นางสาวนาตยา แสงเย็น
เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชีชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายคุณานนท์ บัวสระ
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๙. นางสวนัญฐณี ต้นพิริยะกุล
นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน

๑๐. นายปรีช ...

๑๐. นายปรีวิช นามพิมาย นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวสุกษาคา พินวี เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวนิภาพร เวชกิจ นักวิชาการเงินและบัญชี กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวนฤนาท บงกชปฐมพันธ์ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นางอัจฉิมา หินสกุล นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมพลานามัยการทหารบกและกรมโยธาธิการและผังเมือง) เพื่อเตรียมการติดตั้งกระโหลกตามแผนผังที่กำหนด
- ๒) จัดหาอุปกรณ์ เช่น แก้วอี้ พัดลม โต๊ะ เครื่องปรับอากาศ เตินท์ เพื่อติดตั้งบริเวณบนรถบรรทุกที่ประทับและหลังรถบรรทุกที่ประทับ กระโหลก โรงพิธีพรหมณี หน่วยประชาสัมพันธ์ และกองอำนวยการ เตินท์ประชาชน พร้อมจัดทำป้ายชื่อตามแผนผังที่กำหนด
- ๓) จัดหาอุปกรณ์ แก้วอี้ พัดลม ช่างโรงพิธีพรหมณี ในวันซ้อมย่อยและวันซ้อมใหญ่
- ๔) จัดหาพัดลมบริเวณโรงพระโค
- ๕) จัดการดูแลทำความสะอาดห้องสุขาบริเวณข้างโรงพิธีพรหมณีและโรงพระโค
- ๖) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการอำนวยการทั่วไป
- ๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพระโค

องค์ประกอบ

๑. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (นายประภาส ภิญโญชีพ)	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสาวนุชศุภา เรืองกรี นายสัตวแพทย์ชำนาญการ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๓. นายนิยม รอดชนิดย์ เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๔. นายภาณุพันธ์ ฉายจรูญ เจ้าพนักงานสัตวบาลชำนาญงาน กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๕. นายสมชาย แพทย์วงษ์ เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๖. นายอนาทร ทับทิมทอง เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๗. นายวรากร เพ็งจันทร์ เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๘. นายภาณุวัฒน์ ...	

๘. นายภาณุวัฒน์ บุญนิยม
เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๙. นายคมสันต์ วรรณชาติ
เจ้าพนักงานสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๐. นายภาณุวัตร์ เบญจจะชาติ
พนักงานขับรถยนต์ กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๑. นายจันทร์ รอดนิคย์
เจ้าพนักงานบริการขับรถยนต์ กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๒. นายสุทิน แก่นจันทร์
พนักงานผู้ช่วยสัตวบาล กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๓. นายสราวุธ พันธุ์แสงสวัสดิ์
เจ้าพนักงานบริการช่วยค้ำปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๔. นายเจริญภูมิ วรภูมิ
นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
๑๕. นายพีระพงษ์ สำราญทรัพย์
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพราชบุรี
กรมปศุสัตว์	คณะกรรมการ
และเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ๑) ดูแลพระโคให้มีพลานามัยสมบูรณ์ และแข็งแรง
- ๒) มีกิจกรรมพระโคเพื่อให้นำเข้าร่วมในวันซ้อมใหญ่ และในวันพระราชพิธี
- ๓) นำพระโคมาเลี้ยงบริเวณสนามหลวง เพื่อให้เกิดความเคยชิน
- ๔) ดูแล/ป้องกันกษิราบไม่ให้เข้าไปในลานแรกนาระหว่างงานพระราชพิธี
- ๕) เตรียมพระโคและน้ำล้างมือให้พระยาแรกนาล้างมือ เพื่อให้พระโคดื่มน้ำในวันพระราชพิธีพืชมงคล
ตอนเย็นที่บริเวณสนามหลวง
- ๖) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการทั่วไป
- ๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมคัมภีร์

องค์ประกอบ

๑. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายวิทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์)	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางดวงสมร พงศพิศกุล
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๓. นางสาวจุฬารัตน์ นกสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๔. นางสาวนารัตน์ กรวิมลพิศุทธิ์
ผู้อำนวยการกลุ่มสรรหาบรรจุแต่งตั้ง กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ

๕. นายศตมัน ...

๕. นายศศนันท์ พรหมเอี่ยมพงศ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบงานและอัตรากำลัง กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. นางศิริรัตน์ เทพวาที หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗. นางสาวกัญชกร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายชานนท์ มณีวีรัตน์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๙. นายณัฐสิทธิ์ ปานสิทธิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๐. นายชัยวัฒน์ อุชานันท์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวจิตตะ นิชะมะ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวกิตติยา จันทร์ธะออด นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวพริมนนท์ พูลศาล นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวศรชาพิชช บุญชื่น เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นายชณกฤต สุขเอกฉันทน์ นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นายสุรเชษฐ์ ชมเงิน นักวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นายณัฐพล กันศิริ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นายณัฐพล ม่วงสุข บุคลากร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. นายณัฐวีวัฒน์ พุ่มโกสุม นายช่างเทคนิค กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นายสุทธิพงษ์ ณะเดื่อทอง นายช่างเทคนิค กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๑. นายกฤษฏา กระจำงจัด เจ้าพนักงานการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๒. นายอนุเบส ชมคง พนักงานขับรถยนต์ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๓. นายสุทธกร ...	

๒๓. นายพุทธการ กองวงศ์ ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการศัตรูพืชหลังการเก็บเกี่ยว กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และเลขาธิการ
๒๔. นางสาวกนิษฐา วรรณชาติ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขาธิการ
๒๕. นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขาธิการ

อำนาจหน้าที่

- ๑) ช่อมแซมปรับปรุงคันไถให้มีสภาพดีมีสภาพพร้อมใช้งาน
- ๒) ขนย้ายคันไถ และจัดเตรียมคันไถเพื่อเข้าร่วมวันซ่อมใหญ่ และงานพระราชพิธี
- ๓) จัดเจ้าหน้าที่บอกรอบไถหว่าน
- ๔) ดูแลและรักษาคันไถหลังจากการใช้งานพระราชพิธี
- ๕) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพประสิทธิภาพ การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการผู้อำนวยการทั่วไป
- ๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพันธุ์ข้าวพระราชทานและพันธุ์พืช

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว (นางสาวกุลศิริ กลั่นบุรีรักษ์)	ประธานคณะทำงาน
๒. นายพัฒนศักดิ์ จันทร์ส่อง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง วิทยาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา กรมการข้าว	คณะทำงาน
๓. นางสาวบุษกร มงคลพิทยธร ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๔. นายอิสระพงศ์ บุตรจันทร์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา กรมการข้าว	คณะทำงาน
๕. นายรุ่งมাত্র ริงกะ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี กรมการข้าว	คณะทำงาน
๖. นางสาวณฤมล มาทริก นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา กรมการข้าว	คณะทำงาน
๗. นายสุรพล สุภานันท์ นายช่างเทคนิคอาวุโส สำนักงานเลขาธิการกรม กรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๘. นายพรเทพ สีวันนา นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	คณะทำงาน และเลขาธิการ
๙. นางสาวกรรช ภูมิถาวร นักวิชาการเกษตร กรมการข้าว	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขาธิการ
๑๐. นายภาคภูมิ เอกเยี่ยม เจ้าพนักงานการเกษตร ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา กรมการข้าว	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขาธิการ

อำนาจ ...

ย้ายกองหน้าที่

- ๑) ขอพระบรมราชานุญาตพ้นผู้ข้าหวรงปลูกพระราชทานมาใช้ในงานพระราชพิธีฯ
- ๒) ส่งมอบพ้นผู้ข้าหวรงปลูกพระราชทานให้กับคณะทำงานฝ่ายรับผิดชอบกระบุงข้าว
- ๓) จัดพ้นผู้พิช ๔๐ ชนิด เพื่อนำเข้าประกอบพระราชพิธีฯ ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- ๔) นำเมล็ดพ้นผู้ข้าหวรงปลูกพระราชทาน มาคัดร่ำความสะอาด
- ๕) แจ้งรายชื่อและจำนวนพ้นผู้ข้าหวรงปลูกให้กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำลงในสูจิบัตร
- ๖) จัดอาหารเสวยถวายพระโค ๒ สำรับ มอบให้พรทานมณีนในวันพระราชพิธีฯของมจรตพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ บริเวณสนามหลวง
- ๗) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
- ๘) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. คณะทำงานฝ่ายรับผิดชอบกระบุงข้าว

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองเมล็ดพ้นผู้ข้าหวรง กรมการข้าว (นายถุชฎิณ คำตัน)	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสาวอรสา ชัดสาการุจน์	คณะทำงาน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมคุณภาพเมล็ดพ้นผู้ข้าหวรง กรมการข้าว	
๓. นางสาวมณฑา ศสสำโรง	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมการข้าว	
๔. นางสาวสุภาพ หลิมอัคระ	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมการข้าว	
๕. นายวิฑรพงศ์ วรรณวงศ์	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมการข้าว	
๖. นางสาวปริญดา ศรีวิฑนะ	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมการข้าว	
๗. นายชนกร ศรีวิฑล	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กรมการข้าว	
๘. นายกิติพงษ์ สอาดกิตินันท์	คณะทำงาน
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	
๙. นางสาวดวงพร อังษาลี	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	
๑๐. นายกิตติ์กำธร สงวนคิมธรมณ์	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	
๑๑. นางสาวศิริพร หาญนันท์วิฑนธ์	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กรมการข้าว	
๑๒. นางสาวอุทัยรัตน์ ยศไชติ	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	
๑๓. นางสาวอารีรัฐ สุธรรมจรยา	คณะทำงาน
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	

๑๔. นางสาวพรทิพย์ ...

๑๔. นางสาวพรทิพย์ แซ่โล้ว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวภัทรส จันทร์เพ็ญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวตติกร วรรณบุตร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวรังสิณี ประเสริฐวัฒน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวจริยา พุทธิ นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๙. นายทินวัฒน์ การสมบูรณ์ นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวอนุภาณีกานต์ จิตรวิชัย พนักงานธุรการ ส๓ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๑. นายวิชัย จักรวิเชียร นายช่างเครื่องกล กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๒. นายสังคม แจ่มจำ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๓. นางสาวศิริลักษณ์ แจ่มจำ เจ้าหน้าที่ธุรการ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๔. นางสาวศศิวิมล อุณาสิทธิ์ เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๕. นางสาวศิริลักษณ์ สิมศิริสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๖. นายฤกษ์ฤา สุริยะฉาย นิติกร กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๗. นายพรนิมิต รวยกร พนักงานขับรถยนต์ ส๒ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๘. นายธีรชัย จันทร์ซ้อน พนักงานขับรถยนต์ กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๙. นายวิหัทธ สอนอ่อน นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมการข้าว	คณะทำงาน และเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ๑) จัดเตรียมงบประมาณข้าวสำหรับใช้ในการฝึกซ้อมของพระยาแครงกา และเทพีคู่หาบทอง - คู่หาบเงิน
 - ๒) จัดเตรียมพันธุ์ข้าวที่ใช้หว่านวันจรตพระนั่งคัลแครงกาขวัญเข้าทำพิธีในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ๓) จัดเตรียมงบประมาณข้าว คู่หาบทอง คู่หาบเงิน และเจ้าหน้าที่ในวันพระราชพิธีพิฆัมงคลจรตพระนั่งคัลแครงกาขวัญ
 - ๔) จัดเจ้าหน้าที่ดูแลงบประมาณข้าวในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ๕) นำกระบวนข้าวติดคานพระยาแครงกาไปประกอบพิธีไถหว่านแปลงนา ในพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา
- ๖) นำพันธุ์ข้าว ...

- ๖) นำพันธุ์ข้าวที่บรรจุของแล้วส่งมอบให้เจ้าหน้าที่รับของผู้เข้าเฝ้าฯ ในงานพระราชพิธีฯ
 - ๗) จัดสรรพันธุ์ข้าวให้จังหวัดต่าง ๆ ใช้เป็นข้าวปลูกต่อไป
 - ๘) จัดเตรียมถุงเงิน - ถุงทอง สำหรับใส่เมล็ดพันธุ์ข้าวจากพระราชพิธีฯ ท้องสนามหลวง และแปลงนาสาธิตในสวนจิตรลดา เพื่อทูลเกล้าฯ ถวาย
 - ๙) จัดเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กับเกษตรกรที่จะต้องเข้าเฝ้าฯ ถวาย
 - ๑๐) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
 - ๑๑) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๐. คณะทำงานฝ่ายฝึกซ้อมพระยาแรกนา เทพี คู่เคียง และผู้ถือัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิภมพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกพระยาแรกนา**
องค์ประกอบ	
๑. รองเลขาธิการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)	ประธานคณะทำงาน
๒. นายโพธิ์จรรย์ หาดแก้ว	คณะทำงาน
เจ้าหน้าที่งานในพระองค์ ระดับ ๘ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง	
๓. นายณัฐกิตติ์ ของทิพย์	คณะทำงาน
อธิบดีกรมการข้าว	
๔. นางสาวนันทดา เบ็ญธมมอยู่	คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	
สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน	
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๕. นางสาวภัทรปภา มินรินทร์	คณะทำงาน
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๖ พิษณุโลก	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๖. นางสาวอิรดา วงษ์กุลเสาะ	คณะทำงาน
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	
๗. นางสาวรารณีย์ วิสัยภาคย์	คณะทำงาน
เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน กรมวิชาการเกษตร	
๘. นางเปรมิกา กมลาศสกุล	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ กรมหม่อนไหม	
๙. นางสาวสรชก วงศ์พรหม	คณะทำงาน
นายช่างวิจัยธำชำนัญญา กรมประมง	
๑๐. นางสาวอุษมาศ โคตรพรหม	คณะทำงาน
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมปศุสัตว์	
๑๑. นางสาวอาทิตย์ยา ทองแกมแก้ว	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๒. นางสาวดวงพร จามประดิษฐ์	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กรมวิชาการเกษตร	

๑๓. นางสาวชลธิชา ...

๑๓. นางสาวอริษา ทองอ่อน นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๑๔. นายประติษฐ์ เกษมวิสิฐกุล ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๕. นายวีชนัย ประสงค์โค นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวจินตนา โภสถศิริวัณ นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวชลธิชา แก้วประติษฐ์ นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวสุรดา เสริมจบก เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวชนิสรา แซ่โง้ว เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๐. นายปฐมพร ภาคเพชร เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. นายวินนัยะ วาทิน นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๒. นายสุพจน์ แก้วบินดา นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นายศรภาณี หมวกชาติ นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นายศักดิ์ชาย ชัยยพันธ์ นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายสิริวิศักดิ์ หนูเป็ย เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจ ...

ย้ายรถหน้าที่

- ๑) ทำหนังสือขอรับเครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิักจากสำนักพระราชวัง และนำส่งสำนักพระราชวัง เมื่อเสร็จพระราชพิธีฯ
 - ๒) ปฏิบัติหน้าที่รับพระแสงปฏิักจากพระยาแรกนาและนำเข้ากระบวนแห่พระยาแรกนา ในวันพระราชพิธี พิฆฆมงคลพระที่นั่งค็ลแรกนาขวัญ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และบริเวณมณฑลพิธี ท้องสนามหลวง
 - ๓) จัดเตรียมชุดเที
 - ๔) จัดเตรียมชุดพระยาแรกนา และนัดหมายเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังมาแต่งตัว พระยาแรกนา เทีพร้อมจัดรถยนต์รับ - ส่ง
 - ๕) อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาในการประกอบพระราชพิธีพิฆฆมงคลในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
 - ๖) อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาในระหว่างการถวายบังคมยัสคสมเด็จพะบูรพมหากษัตริราช ณ ปราสาทเทพบศรในพระบรมมหาราชวัง
 - ๗) อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาตั้งแต่เริ่มพระราชพิธี ณ โรงพิธีพราหมณ์ บริเวณมณฑลพิธี ท้องสนามหลวงจนเสร็จพระราชพิธี ในพระราชวังสุสิค สวนจิตรลดา
 - ๘) จัดเตรียมสถานที่ฝึกซ้อมพระยาแรกนา และเที
 - ๙) ติดต่อกเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับผิดชอบกรงข้าว เพื่อนำมาฝึกซ้อม
 - ๑๐) ทำหน้าที่ฝึกซ้อมให้แก่พระยาแรกนา เทีคู่หาบทอง คู่หาบเงิน ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนาพร้อมจัดกระบวนแห่
 - ๑๑) จัดทำขั้นตอน แนวทางและวิธีการปฏิบัติงานของผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา
 - ๑๒) ประสานงานขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง ฝึกซ้อมการเข้าเฝ้าฯ ของพระยาแรกนา และเที คู่หาบทอง คู่หาบเงิน ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพิธีโหว่นบริเวณมณฑลพิธี ท้องสนามหลวง
 - ๑๓) จัดทำหนังสือขอสนับสนุนหารฝึกผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ คู่เคียงพระยาแรกนาในวันซ้อมย่อยและซ้อมใหญ่ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง
 - ๑๔) อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาทำพิธีโหว่นในลานแรกนาในวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธี พิฆฆมงคลพระที่นั่งค็ลแรกนาขวัญ
 - ๑๕) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงาน พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
 - ๑๖) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๑. คณะทำงานฝึกซ้อมมณฑลพิธีเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัล และนำเกียรติกรเข้าร่วมงานพระราชพิธีฯ องค์ประกอบด้วย**
๑. รองปลัดกระทรวงมหาดรและสหกรณ์ (นางสาวกัทรภรณ์ โสเจยะ)	ประธานคณะทำงาน
๒. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (นายพิรพันธ์ คอทอง)	คณะทำงาน
๓. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (นางสาวอัญมณี ธีรสุทธิ)	คณะทำงาน
๔. รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (นายวิรัตน์ มูลธิคา)	คณะทำงาน
๕. รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (นางสุวรรณี ศรีสุวรรณ)	คณะทำงาน
๖. นายธนรัฐ ...

๖. นายธนวิรัฐ โคจรรานนท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๗. นายสุริยยะ คำปวง ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๘. นายพิชญ์ พิณรอด ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๘. นางปุ่นยงษ์ วงศอรชรกุล ผู้อำนวยการกองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๐. นายณรงค์ ยี่หวา ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๒๐ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๑. นายอนุกุล สิงห์ศิริ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๒. นายสุทธิศักดิ์ โภคาพานิช ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากรสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๓. นางนารถประภา ยอดแก้ว ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๔. นางจรรยาวรรณ จันทร์อินทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากลุ่มเกษตรกร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๕. นางสุวิสาข์ คนเจน ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวณัฐสินี หาญกิตติชัย ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรและเคหกิจเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวบุหงา จินตวานิชสกุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวพันต์ทิพย์ คำศรีสุข นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. นายสรวิชัย วิจิตรอินทรามาต นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวมณีวงศ์ อ่อนน้อย เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๑. นางพรศิริ เมืองงิง ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์นอกภาคการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๒. นางสาวชนนภัทร เทศปี่ม นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางสาวศิริขวัญ ศักดา นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ อำนาจ ...

ด้านงานหน้าที่

- ๑) ทำหนังสือแจ้งเกษตรกรให้มาฝึกซ้อมเตรียมเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
- ๒) ฝึกซ้อมเกษตรกรเข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
- ๓) จัดเจ้าหน้าที่สนับสนุนในพิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่เกษตรกร
- ๔) ควบคุมดูแลเกษตรกรในการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
- ๕) นำเกษตรกรร่วมงานพระราชพิธีฯ โดยประสานกับกระทรวงส่งเสริมการเกษตรกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และหัวหน้าฝ่ายออกบัตรเชิญ
- ๖) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนาจการทั่วไป
- ๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๒. คณะทำงานฝ่ายจัดทำสูจิบัตร และเครื่องหมายผู้เข้าร่วมงาน

องค์ประกอบ

- ๑. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร ประธานคณะทำงาน
(นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์)
- ๒. นางสาวพนิดา ธรรมสุวัจน์ คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
- ๓. นายสุรนนท์ หล้าวีร์ คณะทำงาน
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร
- ๔. นายณัฐ โยธาวีรักษ์ คณะทำงาน
นายช่างพิมพ์อาวุโส กรมส่งเสริมการเกษตร
- ๕. นางสาวอำไพพงษ์ เกาะเทียน คณะทำงาน
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร และเลขานุการ
- ๖. นางสาวฉัตรประภา ศรีสวัสดิ์ คณะทำงาน
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ และผู้ช่วยเลขานุการ
กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านงานหน้าที่

- ๑) จัดทำสูจิบัตร บัตรเชิญภาษาไทย บัตรติดรอยนต์ และแผนผังงานพระราชพิธีฯ
- ๒) จัดทำเครื่องหมายผู้เข้าร่วมบริเวณงานฯ เครื่องหมายเจ้าหน้าที่ ปกอกแขนข้างภาพและย่นวิชาการณ
- ๓) จัดส่งรายการตามข้อ ๑) และ ๒) ให้กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๔) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนาจการทั่วไป
- ๕) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๓. คณะทำงานพิธีรับวงสรวง

องค์ประกอบ

- ๑. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายธิดิ โสหะปิยะพรรณ) ประธานคณะทำงาน
- ๒. นางสาววิไลลักษณ์ รุ้อยเงิน คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๓. นายชรีรัตน์ ...

๓. นางวดีรัตน์ สาสองเคราะห์
เจ้าพนักงานพิสดารปฏิบัติงาน
กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๔. นางสาวจินดา โกมลหิรัญ
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ
กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๕. นายสิทธิศักดิ์ หนูเบญ
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้อำนวยการพื้นที่

- ๑) ดำเนินการวางแผนและจัดเตรียมการประกอบพิธีบวงสรวงให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- ๒) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานผู้อำนวยการทั่วไป

๓) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๔. คณะทำงานฝ่ายจรรยาบรรณข้าราชการ

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุดรธานี กรมการข้าว (เกษมภัทร ศรีชนะนอก) ประธานคณะทำงาน
๒. นายสุรินทร์ คำคืน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมการข้าว คณะทำงาน
๓. นายธนภัทร ภักดีสิงห์
นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กรมการข้าว คณะทำงาน
และเลขานุการ

ผู้อำนวยการพื้นที่

- ๑) ดำเนินการช่วยพระยาธรรมาทพิตีไถ่หว่นในลานธรรมาในวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลธรรมาชาวีญ
- ๒) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานผู้อำนวยการทั่วไป

๓) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๕. คณะทำงานฝ่ายอัญเชิญอาหารเสวยถวายพระโค

องค์ประกอบ

๑. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (นายประภาส ภูญโญชีพ) ประธานคณะทำงาน
๒. นายภักดีกรม เจนโพนุลย์
ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์
กรมปศุสัตว์ คณะทำงาน
๓. นายไกรแก้ว คำดี
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพพิษณุโลก
กรมปศุสัตว์ คณะทำงาน
และเลขานุการ

อำนาจ ...

ด้านงานหน้าที่

- ๑) เป็นผู้เชิญอาหารเสวยหาพระโค ๗ อย่าง คือ ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา เหล้า น้ำ และหญ้า ตังเลี้ยงพระโค หลังจากทำพิธีไถหว่าน พร้อมร่วมวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพิฆะตกลจรพระนังคัลแรกนาขวัญ
- ๒) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยความสะดวกทั่วไป
- ๓) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๖. คณะทำงานฝ่ายจัดทำคำทำนายของโหราหลวง

องค์ประกอบ

๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอภิรักษ์ สุทธิสังข์)	ประธานคณะทำงาน
๒. นางทิพวรรณ พรหมผลี
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๓. นายพิสันต์ วรรณบุตร
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๔. นางสาวอรนัฐ พันใจ
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๕. นางสาวกุสุมาลย์ ปิ่อมอารีย์
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๖. นางสาวนิชชาวัฒน์ คำจิตตะ
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๗. นายอาทิตย์ คงเพชร
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๘. นายจำเริญ รัชอเยี่ยม
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๙. นางสาววันเพ็ญ พรหมสุรินทร์
หัวหน้ากลุ่มสารบรรณ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๐. นางสาวสุวีรรัตน์ วรรณบุตร
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจ ...

ผู้อำนวยการที่

- ๑) ประสานกับฝ่ายฝึกซ้อมเกษตรกรรม เพื่อจัดทำคำกราบบังคมทูล
- ๒) ประสานงานกับกระทรวง นำคำทำนายเขียนถวายแด่องค์ และพระไต่ถามสิ่ง เพื่อใช้ในการนำความกราบบังคมทูล
- ๓) จัดพิมพ์คำทำนายแจกให้แก่สื่อมวลชน ในวันพระราชพิธีที่ชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
- ๔) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
- ๕) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๗. คณะทำงานฝ่ายออกบัตรเชิญ ดือนรับ และรับรองผู้เข้าเฝ้า

องค์ประกอบ

๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายชวนิชย์ พลเคน)	ประธานคณะทำงาน
๒. พันตำรวจเอกหญิง ปิยรัตน์ ชัยเฉลิมศักดิ์	คณะทำงาน
ผู้กำกับกองฝ่ายบริการการประชุมและพิธีการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
๓. พันตำรวจโท ธัญญเจริญ	คณะทำงาน
รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
๔. พันเอกหญิง ภัทรรณ ศิริสรณ์	คณะทำงาน
รองผู้อำนวยการกองเลขานุการ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	
๕. ร้อยตรีหญิง ชมเชษฐ มีมาก	
ประจำแม่กองเลขานุการ กองเลขานุการ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	
๖. นางสาวกฤษณา ชลวีระวงศ์	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองแบบพิธี กรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ	
๗. นางสุไรพร แวรวู	คณะทำงาน
รองผู้อำนวยการกองข่าวสารท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	
๘. นายกิตติชนม์ นาคกระจ่าง	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมการข้าว	
๙. นางสาวนุฑิตา หล้ามา	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมประมง	
๑๐. นางสาวสิริบงอร เขียวชาติอินันต์	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กรมพัฒนาที่ดิน	
๑๑. นางสาวธีรารณณ์ วงศ์โชคประสิทธิ์	คณะทำงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	
๑๒. นายเอกชัย สิริบรรพตนิษฐ์	คณะทำงาน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	
๑๓. นายบุญญฤตฤทธิ นิมสกุล	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	
๑๔. นายปานิสรา นิลกำแหง	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	
๑๕. นางสาวสาวิตรี ภูทอง	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	

๑๖. นางสาววันวิสา ...

๔. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๕. ผู้แทนกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๖. ผู้แทนกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๗. ผู้แทนกองบังคับการสืบสวนสอบสวน
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๘. ผู้แทนสถานีตำรวจนครบาลนครปฐม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนฝ่ายอำนวยความสะดวก ๓ กองบังคับการอำนวยความสะดวก
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๑๐. ผู้แทนฝ่ายอำนวยความสะดวก ๓ กองบังคับการอำนวยความสะดวก
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

ย้ายรถหนักรถ

- ๑) ภารกิจ รักษาความปลอดภัย ถวายความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกการจราจร
 - ๒) จัดรถนำขบวนพระยาแครงกา และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีฯ รวมถึงจัดรถนำกระบวนขบวน
 - ๓) แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่เห็นสมควร
 - ๔) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ
 - ๕) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๙. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมรถยนต์ในพระราชพิธีที่ขมเกลจรตพระนั่งคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗**
- องค์ประกอบ**
๑. ผู้อำนวยการสำนัก/กอง ในสังกัด
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานคณะทำงาน
๒. นายวีระศักดิ์ หอมสมบัติ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง กรมการข้าว	คณะทำงาน
๓. นายสุทัย โทณูนอก
ผู้อำนวยการส่วนยานพาหนะและขนส่ง กรมชลประทาน	คณะทำงาน
๔. ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๕. นางศุภมาศ วิจิตรโท
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กรมประมง	คณะทำงาน
๖. นางสาวปรารถนา อุนทะยอน
นักวิชาการพิเศษชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๗. นายสมชาย แจ็งจิตรี
พนักงานขับรถ ส ๒ กรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๘. นายเอกชัย วงศ์เจริญชัย
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	คณะทำงาน
๙. นายพีรวัฒน์ ...

๑๙. นายพิรุณ ภูมิจร ผู้อำนวยการกลุ่มสารบรรณ กรมพัฒนาที่ดิน	คณะทำงาน
๑๙๐. ว่าที่ร้อยตรี ณรงค์ฤทธิ์ จันทร์ทองใบ เจ้าพนักงานสื่อสารชำนาญงาน กรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙๑. นายโคโรวีน ดีสุน หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙๒. นายเกษมสันต์ จันทร์พรม นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๙๓. นายเพชร จันท นิสิตชำนาญการพิเศษ กรมหม่อนไหม	คณะทำงาน
๑๙๔. นางพัชรีรินทร์ จิตกุล เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กรมหม่อนไหม	คณะทำงาน
๑๙๕. นางสาวอรรัตน์ แสงโสภา ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
๑๙๖. นางสาวสินทิพย์ เพลิน เลขานุการกรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๙๗. นางสาวอรพิม สุนทรภาค นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙๘. ผู้แทนกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๙๙. ผู้แทนกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๐. นางกนิษฐา ศรีจิตต์ นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. นายศุภณกร มากอนนท นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๒. นางสาวพนิดา เปศวี นักวิชาการพัสดุชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๒๓. นางสาวเสิศขวัญ ดันสกุล นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒๔. นายพงษ์พันธ์ สิวกุลกำธร เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
	อำนาจ ...

อำนาจหน้าที่

- ๑) จัดรถยนต์สำหรับพระยาแรกนา และเทหี เพื่อเข้าประกอบพิธีในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
- ๒) จัดรถยนต์รับ - ส่ง อำนวยความสะดวกเทหี เพื่อเตรียมตัวก่อนเริ่มและหลังเสร็จสิ้นพระราชพิธีฯ
- ๓) จัดรถยนต์สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ติดตามกระบวนพระยาแรกนา และเทหี จากบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา และกลับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๔) ทำหนังสือถึงส่วนราชการต่างๆ เพื่อยกใช้รถยนต์สำหรับนำข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ติดตามกระบวนพระยาแรกนา และเทหี
- ๕) จัดทำหมายเลขติดรถยนต์
- ๖) จัดทำหนังสือขอทราบรายชื่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่จะติดตามกระบวนพระยาแรกนาไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา พร้อมทั้งแจ้งข้อปฏิบัติในการติดตามพระยาแรกนา
- ๗) จัดทำหนังสือแจ้งรายชื่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่จะติดตามกระบวนพระยาแรกนาไปยังสำนักพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา พร้อมชื่อพนักงานขับรถยนต์ และหมายเลขทะเบียนรถยนต์
- ๘) แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่เห็นสมควร
- ๙) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยความสะดวกทั่วไป
- ๑๐) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒๐. คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ และประสานงานสื่อมวลชน

องค์ประกอบ

๑. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานคณะทำงาน
๒. พันตำรวจเอก อรรถชาย อรรถตราสิงห์
รองผู้บังคับการตำรวจสันติบาล ๓ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล	คณะทำงาน
๓. พันตำรวจเอก อำนวย มีครุฤทธิ์
รองผู้บังคับการ กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	คณะทำงาน
๔. นายเกริกพันธุ์ สุวรรณพ
ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการ สถานีโทรทัศน์ช่อง ๗ HD
โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๕. นายบุญมา ศรีหมาก
นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๖. ผู้แทนสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๗. นายเสมอ นิ่มเงิน
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๘. นางวรรวี วงศ์รักไทย
ผู้อำนวยการส่วนเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๙. นางสาวจุฑารัตน์ เคนจ่อหอ
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน

๑๐. นายอภิสิทธิ์ ...

๑๐. นายอภิสิทธิ์ ลือพิทักษ์ หัวหน้ากลุ่มโสตทัศนศึกษา กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑. นายอัยกฤษ ทรัพย์เฉลิม นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๒. นายพิศลภ ธานี นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๓. นายณัฐพงษ์ ทาโครต นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๔. นายสุทธนา เสมวคำ เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวดาวเรือง ทองเขียว นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๖. นางทยารัตน์ แสนจุ่ม นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๗. นางรุ่งตะวัน พรหมพาณิชย์ นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๘. นายธนวิวัฒน์ บุญยงค์ นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวรัชฎา เพชรภักดิ์ นายช่างภาพชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๐. นายวีระ คำทอง นายช่างภาพชำนาญงาน กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. นางสาววิภาวี รีนกลิ่น นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๒. นางสาวรัชชิตา ทาระกาล นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๓. นายศรัณยูทศ พรหมนิมิตร นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน

๒๔. นายสุนทร ...

๒๔. นายสุนทร เป็นแรง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๕. นางสาวพนิดา ลาดคณา นักประชาสัมพันธ์ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๖. นายพีรพัฒน์ สุวีเชียร นักวิชาการเผยแพร่ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๗. นางสาวชัชภา ไวนิหรา นักวิชาการเผยแพร่ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๘. นายบุญฤทธิ์ งามเงินวรรณ เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๙. นายศุภชัย แก้วลอยมา นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
๓๐. นางสาวสุภาวีย์ พิพัฒนพิสุทธิชัย ผู้อำนวยการกองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๓๑. นางสาวสตีมา ศรีนคร นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเอกสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

ด้านวงษ์หน้า

- ๑) ประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้มีขึ้น
 - ๒) บันทึกภาพนิ่ง และวีดิทัศน์ตลอดงานพระราชพิธีฯ ตลอดจนการเตรียมงานพระราชพิธีฯ
 - ๓) ด้านวงการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์
 - ๔) ด้านการดำเนินการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกภาพ และรักษาความปลอดภัยในการบันทึกภาพ
 - ๕) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบันทึกภาพคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีเนื่องในวันเกษตรกร
 - ๖) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานอำนวยการทั่วไป
 - ๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๒๒. คณะทำงานฝ่ายจัดเครื่องเสียง และวิทยุสื่อสาร**
- องค์ประกอบ**
๑. นายอภิรักษ์ หลักชัยกุล
เลขานุการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร	ประธานคณะทำงาน
๒. หัวหน้า ...

๒. หัวหน้ากลุ่มสื่อสารและอาคารสถานที่ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๓. นายปวีร์วีร์ พรหมสุข นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๔. นายวิมลภพ ศิริปัญญา นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๕. นายชาญชาญศึก สิทธิรัตน์ นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๖. นายคชชนทร กรรณิกา ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนางานเทคนิค กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๗. นายธีรวัฒน์ ฉายประเวช นายช่างไฟฟ้าอาวุโส กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๘. นายณัฐวีร์ วุฑฒิชัยโรจน์ นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๙. นายอัศรเดช จันทร์เต็ม นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๐. นางสาววิภาณี ผาดีวิทย์ นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๑. นายภูวิช สุขจินนทร์ นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๒. นายวรินทร์ธร อีระชนโรจน์ นายช่างไฟฟ้าปฏิบัติงาน กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๓. นายกิตติศักดิ์ นุศรี นายช่างไฟฟ้า กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๔. นายฐานะชาติ แดงวิเชียร นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๕. นายอรรถวุฒิ ศรีสมวงษ์ นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๖. นายธนุศิลป์ หลีกตา พนักงานขับรถยนต์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๗. นายณรงค์ ฤทธิวิวัฒน์ พนักงานขับรถยนต์ กรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๑๘. นายณภดล อวาวณี ผู้จัดการส่วนธุรกิจลูกค้าภาครัฐ ๑.๖ ฝ่ายธุรกิจภาครัฐ ๑ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)	คณะทำงาน
๑๙. นายสันทล ชาญศิริวัฒนา นายช่างเทคนิคชำนาญงาน กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน และเลขานุการ
	อำนาจ ...

ย้ายมาลงหน้านี้

- ๑) ติดตั้งโทรทัศน์ จำนวน ๕ เครื่อง บริเวณเตียงกึ่งห้องพักการณของตำรวจ เดินทางปฐมพยาบาล เดินทางโรงพยาบาล และโรงพิธีพราหมณ์
- ๒) จัดเครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ ๒ ชุด สำหรับใช้ในการฝึกซ้อมฆาตกร และการฝึกซ้อมย่อย - ซ้อมใหญ่
- ๓) ติดตั้งวิทยุสื่อสารระบบข่าวสื่อสารเฉพาะกิจ
- ๔) จัดไมโครโฟนขยายเสียงให้กระโถมปีพาทย์ และกระโถมโยธวาทิตกับมโหระทึก จำนวน ๓ ตัว
- ๕) จัดไมโครโฟนชนิดไม่มีสายให้จำปีกระบวนแห่งพระยาแรกนา จำนวน ๒ ชุด
- ๖) จัดไมโครโฟนขยายเสียงหน้าพลีลาที่ประทับสำหรับอ่านคำทำนาย
- ๗) จัดไมโครโฟนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ประกาศของกรมประชาสัมพันธ์ สำหรับอ่านประกาศ ๒ ตัว
- ๘) จัดเครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- ๙) จัดไมโครโฟนสำหรับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และพระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณอ่านโองการพร้อมทั้งบันทึกเสียง
- ๑๐) จัดเครื่องทบทวีพาทย์พร้อมเจ้าหน้าที่เปิดเทประหว่างพิธีซ้อมใหญ่
- ๑๑) กำกับ ดูแล ติดตม และสอบทานประสิทธิภาพประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะทำงานฝ่ายอำนวยการทั่วไป
- ๑๒) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายประยูร อินสกุล)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการดำเนินงาน

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.moac.go.th